Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 25 червня 2003 року

№ 117 (3117)

Фото Рафаеля ВАХІДОВА (Укрінформ).

На Перевальненському полігоні у Криму відбулися ротні тактичні навчання. Їх мета — визначити роль, місце та завдання підрозділів військ берегової оборони в антитерористичній діяльності.

На знімку: імітація засідки бандформування.

Ситуація стабільна і прогнозована

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з міністром закордонних справ Киргизької Республіки Аскаром Айтматовим. Метою цієї зустрічі Володимир Литвин визначив потребу законодавчої підтримки й контролю з боку парламенту тих рішень і домовленостей, яких було досягнуто міністром під час його візиту до України.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Об'єднанню законопроектів заважає логіка

Спеціальна тимчасова робоча комісія Верховної Ради з розробки змін до Конституції ухвалила рішення врахувати у своєму законопроекті деякі пропозиції Президента. Але водночас відхилила можливість внесення узгодженого законопроекту про політичну реформу на базі президентського і парламентського. Отже, на голосування, найімовірніше, буде винесено два законопроекти про політичну реформу.

(Закінчення на 2-й стор.).

На шляху до норм і стандартів Ради Європи

Дозволити чи заборонити дії у сфері правоохоронної діяльності, що стосуються прав і свобод людини, вирішує тільки суд. Про це заявив Перший заступник Голови Верховної Ради України Геннадій Васильєв під час зустрічі з керівниками підрозділу кримінального права і процесу Секретаріату Ради Європи Кандідо Куньєю і директором Служби державного обвинувачення Ірландії Джеймсом Гамільтоном.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ця зустріч ініційована Геннадієм Васильєвим з метою ознайомити членів делегації Ради Європи з перебігом судової реформи в Україні. Зокрема, змінами в законах, що стосуються правоохоронної системи та діяльності органів прокуратури. Перший заступник глави українського парламенту детально розповів про ці зміни. Зокрема, Геннадій Васильєв зазначив, що «коли казати, що в прокуратури багато повноважень, то треба розібратися — повноважень у чому. Якщо йдеться про загальний нагляд, то такого вже немає». Геннадій Васильєв розповів про цілу низку конкретних поправок, прийнятих до закону для реформування прокуратури відповідно до Конституції України, норм і стандартів Ради Європи.

ЮВІЛЕЙ

Дев'яносто — це молодість і пошук

Найстарішому вузу Миколаєва, який вже рік носить назву державного університету, виповнилося 90 років. За цей час змінювалася не лише назва, зростав викладацький та методичний потенціал вузу. Сьогодні в Миколаївському державному університеті на семи факультетах навчаються понад сім тисяч студентів, 85 відсотків учителів області своєю альма-матер вважають Миколаївський державний.

Олена ІВАШКО,
випускниця Миколаївського державного педагогічного інституту 1991 року.

НАС ПОРЯТУЄ КУКУРУДЗА?

Чи вродить цього року хоч кукурудза? — питання, яке сьогодні хвилює селян південних, центральних і східних регіонів України. Вродить, запевняють в Інституті зернового господарства Української академії аграрних наук (Дніпропетровськ). До того ж так щедро, що стане рятівницею валового збору зерна в державі.

Відомий академік Валентин Циков вважає: зібрати нинішнього року по 40 центнерів качанистої з гектара цілком реально. А це значить, що тільки Дніпропетровська область, де кукурудзою зайнято майже 300 тисяч гектарів, має шанси одержати понад мільйон тонн фуражного зерна. Адже нещадна посуха найменше заподіяла лиха саме «королеві полів». Ця культура для формування врожаю справді потребує чимало вологи. Однак, пояснює Валентин Циков, вихідні запаси вологи у грунті на перших порах після посіву істотно не впливають на ріст та розвиток кукурудзи. Це підтвердили майже 30-річні спостереження. Кардинальним чином все залежить від опадів у другій половині вегетації. І особливо за 10—14 днів до викидання мітелок та до молочної стиглості зерна.

Інша річ, що дощами ще треба вміло скористатися. Найважливіше сьогодні — сформувати оптимальну густоту рослин. Кожна зайва — марні витрати вологи та поживних речовин. Рішуче треба боротися і з забур'яненістю качанистої. Віднині уже не так на небо треба дивитися та благати дощу, як собі під ноги, щоб під корінь виполювати той-таки осот.

А нині дніпропетровські вчені прогнозують непоганий збір качанистої — по сорок центнерів з гектара.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Репродукція плаката. 1956 рік.

У НОМЕР

Місто, в якому комфортно

Івано-Франківськ — найкомфортніше місто України. Про це стало відомо з результатів всеукраїнського конкурсу «Місто найкращого благоустрою». Івано-Франківськ виборов першість у категорії, де змагалися міста з населенням від 200 до 800 тисяч. Разом з ним таке визнання отримала й Полтава.

Зауважимо, що Франківськ уже другий рік поспіль утримує цю позицію. Тож тепер його мешканці з повним правом можуть казати: «Запрошуємо до Івано-Франківська — міста найкращого благоустрою». І мають про це документальне підтвердження — диплом Кабінету Міністрів.

Гепатит затягує зашморг

За офіційними даними на 24 червня, вірусний гепатит підтверджено вже у 285 мешканців Суходольська. Серед них більш як 60 дітей. Інформація про те, що ситуація не така критична, не підтвердилася. Обстановка ускладнюється. З урахуванням того, що інкубаційний період вірусу становить 30 днів, а багато жителів Суходольська користувалися водопровідною водою, медики припускають, що число хворих може збільшитися до 700 осіб. Епідемічна ситуація в Краснодоні, на території якого розташований Суходольськ, визнана дуже серйозною. У зв'язку з цим у Луганській області вчора побував Прем'єр-міністр України Віктор Янукович.

На боротьбу з епідемією Краснодонська міська рада просить виділити з резервного фонду області 300 тис. грн., 100 тис. грн. на придбання спеціального обладнання, що дає змогу проводити моніторинг, прохають санепідемслужби області, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Інвестиційний клімат. Він же — імідж

За обсягами залучених інвестицій Закарпаття посідає одинадцяте місце в Україні. А з розрахунку на людину — шосте. В області працює понад 400 підприємств із іноземними інвестиціями, обсяги яких сягають 135 мільйонів доларів.

Щоб піднести ефективність управління інвестиційною політикою, прийнято програму «Інвестиційний імідж Закарпаття». Створюються Асоціація інвесторів Закарпаття, рада з іміджевої політики та державна наглядова рада за діяльністю СЕЗ «Закарпаття», **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Зарплата після втручання

За п'ять місяців нинішнього року після втручання органів прокуратури мешканцям Рівненщини виплачено 9,5 мільйона гривень заборгованої їм заробітної плати. За безпідставну невиплату зарплати притягнуто до відповідальності понад 185 службових осіб. Стосовно керівників порушено 35 кримінальних справ, 26 із них передано до суду, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

■ Літній хмельничанин отримав поштою лист, надрукований на офіційному бланку. У ньому повідомлялося, що міська влада провела розіграш лотереї за номерами паспортів мешканців обласного центру. Щасливчик, який отримав лист, став начебто власником двокімнатної квартири. Проте офіційні особи повідомили чоловікові, який прийшов до міськвиконкому, що квартири ніхто не розігрував, **повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

■ У Мелітопольській міській поліклініці № 1 хірург видалив із-під шкіри 36-річної пацієнтки живого восьмисантиметрового гельмінта (глиста), що був біля правого ока.

Нинішнього року це вже третій випадок виявлення у місті захворювання, що характерне лише для тропічних країн. Джерелом захворювання мелітопольців фахівці називають бродячих собак. На думку медиків, передавання яєць гельмінта від тварин до людини відбувається найчастіше через укуси комарів, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

7 золотих, 6 срібних і 13 бронзових нагород здобули українські військові спортсмени на змаганнях IV Спартакіади збройних сил держав — учасниць СНД

ПОЛІТИКА

Україна—Польща: новий крок до розширення співпраці

23—24 червня в Одесі відбулися 6-й Економічний форум «Україна—Польща» та 2-га Конференція голів обласних держадміністрацій України і маршалків воєводств Республіки Польща, в роботі яких взяли участь президенти України та Республіки Польща Леонід Кучма та Александр Квасневський. Мета таких (уже традиційних) заходів відома — розширення українсько-польської співпраці в економічній, політичній та гуманітарній сферах.

Не раз було наголошено: вступ Польщі до ЄС відкриє нові можливості не тільки для неї, а й для її сусідки України, до кордонів якої підступить європейська спільнота з потужним економічно-фінансовим потенціалом, транзитними потребами та можливостями. Саме в контексті членства Польщі в ЄС на конференції керівників регіонів погоджувалися з польською стороною, зокрема, структура та основний зміст документа «Стратегія українсько-польського міжрегіонального співробітництва», а за результатами роботи конференції було підписано Спільну заяву та Спільне звернення її учасників до ЄС про надання підтримки розвиткові українсько-польської міжрегіональної та прикордонної співпраці.

Утім, висловлюючи обопільне прагнення до розширення такої співпраці (що засвідчило, до речі, відкриття в ці дні в Одесі Генерального консульства Польщі з участю обох президентів), учасники зустрічей, передусім в ході Економічного форуму, зазначали й численні перепони та неузгодженості, що неабияк гальмують справу. Нині Польща, будучи одним з головних торговельних партнерів України, посідає лише четверте місце за сукупним оборотом торгівлі товарами та послугами з нею. Торік обсяг двосторонньої торгівлі товарами становив 1 мільярд 43,2 мільйона доларів, послугами — 61,8 мільйона доларів США. Це не так уже й багато. Українська сторона, скажімо, вважає ключовими проблемами, що потребують розв'язання, визначення інноваційних пріоритетів, які забезпечували б прискорені темпи зростання ВВП та випуск конкурентоспроможних товарів, створення сприятливого для іноземного капіталу клімату, поглиблення міжрегіональної співпраці, за якої Польща сприяла б Україні в налагодженні ділових контактів у західному напрямку, а Україна Польщі — у східному. Польська сторона ремствує на стягнення Україною ПДВ з її імпортерів; на необхідність проходження процедури сертифікації і стандартизації польських товарів в Україні, неузгодженості в цій справі; на повільну окупність вкладених в українську економіку інвестицій через те, що ринки переповнені такими само імпортними товарами, які виробляють і створені СП; штрафування експортерів (тих самих СП) за малозрозумілі на Заході речі; на надто складний доступ в Україні до джерел фінансування; інертність деяких українських державних структур, що ніяк не встигають за вимогами життя тощо. Водночас було наведено приклад, коли за бажання можна швидко розв'язувати наболілі проблеми: спромігся ж Мінтранс України на станції Мостиська-2 у короткі терміни переобладнати, використавши польський винахід, ефективний перехід з європейської залізничної колії на українську й у зворотному напрямку, забезпечивши велику економію часу та коштів. У всьому б отак!

Чимало уваги було приділено подальшим планам реалізації проекту нафтопроводу Одеса—Броди—Гданськ, що надто затяглася, а тепер, висловлено сподівання, таки зрушить з «точки замерзання».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

ФОТОФАКТ

У Чернігові під патронатом ОБСЄ і Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування відбувся «круглий стіл» на тему «Законодавче забезпечення місцевого самоврядування». Голови рад різних рівнів обговорили пропозиції про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

На знімку: голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко ділиться думками з міським головою Остра Віктором Куликом (ліворуч) та головою Семенівської райради Раїсою Бондаренко (праворуч) про останні законодавчі ініціативи народних депутатів України.

Ситуація стабільна і прогнозована

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив журналістам прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, Володимир Литвин під час бесіди акцентував увагу гостя на необхідності поглиблення міжпарламентських зв'язків, щоб у майбутньому мати можливість надати їм постійного й системного характеру. Глава українського парламенту також поінформував Аскара Айтматова про те, як проходить обговорення політичної реформи в країні. Він наголосив, що нині в Україні ситуація стабільна і прогнозована, але країна проходить випробування на міцність, оскільки їй треба так провести політреформу, щоб згодом не довелося знову коригувати ухвалені рішення.

Аскар Айтматов заявив Володимиру Литвину: «Ми сподіваємося на підтримку й розуміння з боку Верховної Ради, оскільки співробітництво наших країн неможливе без законодавчої підтримки». Він передав главі українського парламенту запевнення глав обох палат киргизького парламенту про бажання розвивати співробітництво.

Міністр закордонних справ від імені киргизького парламенту передав запрошення Володимиру Литвину відвідати з візитом Киргизстан. Під час бесіди Аскар Айтматов поінформував, що в Киргизькій Республіці прийнято рішення про перехід до однопалатного парламенту, бо робота двох палат в унітарній державі не полегшує, а ускладнює роботу законодавчого органу.

Яна СТАДІЛЬНА.

Верховна Рада стоїть на проєвроатлантичних позиціях

Винятково важливою подією назвав заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко те, що український парламент уже на сто відсотків виконав зобов'язання, що стосуються його роботи, записані в Цільовому плані дій Україна—НАТО на перше півріччя. Про це він заявив на зустрічі з виконувачем обов'язків Координатора допомоги США країнам Європи та Евразії Державного департаменту США Томасом Адамсом.

Олександр Зінченко також зазначив, що з цих ста відсотків вісімдесят спрямовано на внутрішні зміни. Він ознайомив гостей із внутрішньополітичною ситуацією в Україні, наголосивши, що важливо, аби Координатор мав об'єктивну інформацію про те, що відбувається. Він також акцентував увагу на тому, що ВР «цілком переконливо виконує свої обов'язки, без яких неможливі європейська та євроатлантична інтеграція». Дуже важливо, на думку заступника Голови ВР, що в парламенті є постійна тверда більшість (майже 280 голосів), яка стоїть на проєвропейській позиції.

Яна СТАДІЛЬНА.

Миротворці вирушили до Косово

Учора відбулася урочиста церемонія проводів миротворчого персоналу МВС України до Місії ООН у Косово. Загалом туди вирушили 146 осіб, із яких 113 — до складу Спеціального миротворчого підрозділу, 4 — до складу спостерігачів цивільної поліції ООН, 29 — до складу Кінологічного миротворчого підрозділу МВС України. Як повідомили в Центрі громадських зв'язків МВС, це була звичайна ротація миротворчого персоналу МВС.

Об'єднанню законопроектів заважає логіка

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив журналістам співголова парламентської комісії Олександр Мороз, комісія, зокрема, врахувала пропозицію Президента про те, що повноваження народного депутата припиняються достроково в разі, якщо він не усунув протягом 20 днів обставин, що порушують вимоги про несумісність депутатського мандата з іншими видами діяльності. Також врахована пропозиція Л. Кучми про дострокове припинення повноважень народного депутата в разі виходу (виключення) народного депутата, обраного від політичної партії (виборчого блоку), зі складу депутатської фракції цієї політичної партії.

За словами О. Мороза, члени комісії дійшли висновку, що, найімовірніше, не вдасться знайти компромісного варіанта між парламентським і президентським законопроектами змін до Конституції, «тому що логіка двох законопроектів різна». Отож тимчасова робоча комісія вирішила зосередитися на своєму законопроекті, пройтися по всіх його пунктах, врахувавши деякі пропозиції Президента.

У свою чергу, **як повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, член комісії, лідер депутатської групи «Демократичні ініціативи» Степан Гавриш наголосив, що тепер комісія доопрацьовує депутатський варіант, «прагнучи максимально врахувати пропозиції Президента». За його словами, до депутатського законопроекту не буде внесено норми про спільні вибори Президента і народних депутатів на п'ять років. За рішення не включати цю норму до законопроекту проголосували вісім членів комісії, проти — 11. Сьогодні має відбутися зустріч лідерів усіх депутатських груп з питання політреформи.

ФОТОФАКТ

З початку місяця на Южно-Українській АЕС, що в Миколаївській області, вироблено більш як 700 млн. кВт/годин електроенергії. Перший і третій енергоблоки працюють у заданому режимі, а на другому триває плановий капітальний ремонт.

На знімку: слюсар-турбініст Михайло Яцюк.

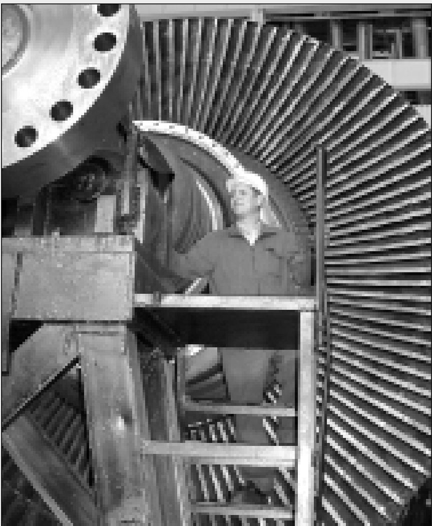

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

У КОМІТЕТАХ ВР

«Турбота» діє

Таку назву одержала програма, створена у Києві для розв'язання питань організаційного, матеріально-технічного, медичного та соціально-побутового обслуговування малозабезпечених громадян столиці та підтримки недержавних громадських організацій, діяльність яких має соціальне спрямування. Програма, зокрема, передбачає адресну матеріальну допомогу малозахищеним верствам населення, а також ветеранам війни та громадянам похилого віку щоквартально або щомісячно виділенням грошових сум.

Якщо кілька років тому міська влада передбачила на фінансування програми 6 млн. грн., то у нинішньому році ця сума зросла до 126 млн. грн.

Малозабезпеченим сім'ям киян, наприклад, у яких народилася дитина, надається разова грошова допомога у розмірі 1000 гривень. А малозабезпеченим багатодітним сім'ям, які виховують чотирьох і більше неповнолітніх дітей, виділяється 50 грн. для придбання проїздних квитків.

Про все це довідалися члени Комітету ВР з питань соціальної політики та праці, які взяли участь у спільному засіданні колегії Київської міської державної адміністрації.

Парламентарії ознайомилися з роботою міського та 13 територіальних центрів соціального обслуговування в Києві. Зокрема, при міському територіальному центрі створено відділ транспортного обслуговування інвалідів з порушенням опорно-рухового апарата. Автомобільний парк цього підрозділу нараховує 25 мікроавтобусів. Також у Києві звернули серйозну увагу на проблему безпритульності. Її почали розв'язувати зі створення Центру соціальної адаптації для жінок, які не мають визначеного місця проживання. Центр розташований у селищі Пуща-Водиця, утримується за рахунок місцевого бюджету і розрахований на 200 підопічних.

У планах міста створення соціального готелю —будинку для тих, хто, пройшовши курс соціальної адаптації, потребуватиме ще деякий час сторонньої підтримки.

На засіданні висловлено багато пропозицій до законодавців. Зокрема, потребує законодавчого врегулювання питання звільнення територіальних центрів від оподаткування при наданні платних соціально-побутових послуг непрацездатному населенню. Також запропоновано розробити законопроект щодо захисту безпритульних осіб (дорослих і дітей).

Голова парламентського комітету Василь Хара наголосив на засіданні, що Київ — той плацдарм, де успішно випробовуються нові форми і методи соціальної роботи. Згодом це стає прикладом для роботи соціальних служб держави.

Валерій СИДОРЕНКО.

Робота від імені держави потребує виняткової довіри

Привітання заступника Голови Верховної Ради України Олександра Зінченка учасникам урочистого засідання з нагоди Дня державної служби

Київ, Палац мистецтв «Український дім», 23 червня 2003 року

Високодостойне зібрання!

Шановні колеги!

Щиро вітаю вас із професійним святом — Днем державної служби. Прийміть побажання успіхів та усіляких гараздів!

Інститут державної служби становить невід'ємну частину сучасної демократичної держави. Високий статус та висока відповідальність державного службовця законодавчо визначені в більшості європейських країн.

Для України формування дійового інституту державної служби є важливим чинником політичного трансформування суспільства, інституціональної розбудови сучасної демократичної держави, наближення до європейських стандартів державного управління.

Ми вже маємо в цьому напрямі серйозні здобутки. У 1993 році було прийнято Закон України «Про державну службу». Цей акт визначив базові засади та принципи розбудови системи державної служби: законність, професіоналізм, компетентність, пріоритетність прав людини, персональну відповідальність тощо. Він відповідає основним європейським вимогам.

Десятирічний досвід довів обгрунтованість та правильність запровадження інституту державної служби. Він становить основу кадрової бази національної системи державного управління. Водночас роки роботи виявили основні напрями вдосконалення і розвитку державної служби.

Підвищення ефективності влади зумовлює необхідність запровадження механізмів, здатних забезпечити результативність управлінських рішень і збалансовано розмежувати повноваження та відповідальність у сфері надання державних і громадських послуг.

Реорганізація та реформування державно-управлінської системи просто неможливі без належного кадрового забезпечення. Масштаби і складність завдань потребують прискореного формування та оновлення управлінської еліти, залучення до системи управління на всіх рівнях енергійних, компетентних та ініціативних кадрів нової генерації.

У зв'язку з цим я хочу відзначити надзвичайну важливість проблеми підготовки кадрів державної служби.

В цьому напрямі зроблено чимало. Створено систему підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Українська академія державного управління та її регіональні філіали щорічно поповнюють лави кваліфікованих фахівців. Але розвиток ситуації потребує ще більшої концентрації зусиль. Необхідно забезпечити якісний злам кадрового наповнення управлінських органів.

Це принципове питання, адже становлення демократичного суспільства, розвиток ринкової економіки та реальне втілення євроінтеграційних прагнень України потребують формування державних менеджерів нової генерації.

Хотів би також наголосити на тому, що крім компетентності, дієздатності, ініціативності надзвичайно важливим чинником має стати чесність державної служби. Треба чітко усвідомити, що в очах громадськості, пересічних громадян державний службовець є, певним чином, уособленням самої держави. Державна служба повинна набути належного суспільного статусу і високої репутації. Тому поряд із забезпеченням професіоналізму чільне місце має посідати боротьба з будь-якими проявами корупції.

І ще одне важливе положення. Ніколи і нікому не можна забувати, що ВЛАДА здійснюється від імені народу. Тому, хто бажає працювати на державній службі, треба завжди пам'ятати, що робота від імені держави має спиратися на виняткову ДОВІРУ. Вище завдання і політиків, і тих, хто бажає ними стати, — служити своєму народу. Інколи думки з цього приводу сприймаються як банальність, або як данина минулому. Але ж це насправді зовсім не так! Це абсолютно сучасна категорія.

Гадаю, що саме це — один з важливіших чинників для створення потужних каталізаторів позитивних суспільних процесів.

Декілька останніх років переконливо свідчать про появу всіх ознак економічної стабільності. Україна виграла декілька важливих європейських тендерів (насамперед в літакобудуванні та авіаційних перевезеннях, космічних проектів).

Можна впевнено говорити про початок грунтовної розбудови основ громадянського суспільства.

Буквально останнім часом досягнуто значного прогресу на євроінтеграційному напрямі, встановлено продуктивні стосунки з ЄС та НАТО.

Перелік здобутків можна було б продовжити.

Акцентуючи на саме такій, позитивній, ноті, хочу запевнити всіх присутніх, що Верховна Рада України високо цінує роль державної служби в розбудові сучасної демократичної та економічно розвиненої держави.

Парламент приділяє серйозну увагу розробці відповідної законодавчої бази, покликаної забезпечити державній службі належні умови для роботи, для участі в поглибленні демократичних перетворень.

Від імені українського парламенту в день професійного свята бажаю всім присутнім наснаги та енергії, подальших успіхів у благородній справі служіння державі та народу, міцного здоров'я, щастя та благополуччя.

Бажання стати кандидатом

Народний депутат України по 183-му виборчому округу, член фракції «Регіони України» Олег Беспалов заявив, що він може взяти участь у президентських виборах 2004 року. На прес-конференції в УНІАН з нагоди відкриття Центру стратегічних ініціатив він висловився про необхідність розробити стратегію розвитку України з використанням досвіду регіонів. О. Беспалов наголосив, що головне завдання ЦСІ — «розробка консолідуючої ідеї розвитку України».

Протасов залишився біля керма

ФУТБОЛ

Зовсім недавно український тренер Олег Протасов приймав поздоровлення. Адже керований ним клуб «Олімпіакос» (Пірей) став чемпіоном Греції. Але одразу після цього в місцевій пресі з'явилися публікації з прогнозами стосовно тренерської посади одного з найелітніших клубів Еллади. Називали чимало дзвінких імен місцевих і зарубіжних фахівців. Зокрема, значився там і знайомий нам Невіо Скала. А ще Діно Дзофф, Джанлука Віаллі, Луїс Фернандес тощо.

Сам Олег Валерійович, коли ми з ним зустрічалися кілька тижнів тому в Афінах, казав, що прагне якнайшвидшого вирішення питання.

— Якщо мені не довіряють, також добре, — сказав він. — Адже піду переможцем. І пропозиції не забаряться.

Однак керівники «Олімпіакоса» вибрали саме Протасова. Все вирішилося під час переговорів, котрі тривали впродовж трьох годин. Українцеві запропонували продовжити контракт ще на рік. На що він охоче зголосився. Тож нехай йому щастить!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Cyan Magenta Yellow Black

Посланці миру...

Юні українці викликали фурор на Міжнародному фольклорному фестивалі в Грузії

Дитячий ансамбль народно-сценічного танцю «Україночка», створений в 2000 році художнім керівником та балетмейстером Чернівецького обласного центру естетичного виховання молоді «Юність Буковини» Тетяною Горошевською та хореографом Яніною Горошевською, повернувся з перемогою з престижного I Міжнародного фестивалю дитячого фольклорного танцю країн Чорноморського басейну «Золоте руно», який відбувався в Поті у Грузії.

Ансамбль із Чернівців, який представляв нашу державу, визнано кращим серед 60 колективів з Азербайджану, Грузії, Болгарії, Туреччини, Росії та інших країн регіону. Сльози на очах журі та грузинської публіки, а найбільше українців, котрі проживають у Грузії, викликали національна хореографічна композиція «Молитва» і завзятий танок «Сороконіжка». Юним українським артистам аплодували стоячи. Наймолодшу учасницю — чотирирічну Ганнусю Киричук — солістку в танці під назвою «Бананова республіка» захоплені глядачі кілька разів викликали на біс.

У параді учасників фестивалю «Україночка» йшла першою, і саме нашим дівчаткам довірили піднести хліб і сіль гостинному мерові Поті Давиду Кантарія. Слід відзначити, що організатори прекрасно подбали про умови виступу юних представників держав Чорноморського басейну. Концерти відбувалися на плавучій платформі, яскраво освітлений сотнями різнобарвних вогнів та прожекторами.

Директор фестивалю «Золоте руно» Сосо Касрадзе та президент Національної хореографічної асоціації Тенгіз Сухішвілі назвали юних митців «Україночки» посланцями миру на неспокійній грузинській землі.

Чернівецьким хлопчикам та дівчаткам найбільше запам'яталися екскурсії по грузинських містах, особливо у Батумі, де вони мали змогу покласти квіти до пам'ятників Тарасові Шевченку та Лесі Українці.

Тут же наші талановиті діти отримали офіційні запрошення виступити на фестивалі з нагоди 10-ї річниці грузинського телебачення, а також на фольклорні фестивалі в Стамбулі й Софії.

Сергій СУЛИМА.

КАЛЕНДАР

Подвійний Прокопович

Постать Феофана Прокоповича в історії теології та культури виділяється певною дволюсністю. Він народився в червні 1681 року в Києві, в родині купця. Закінчивши Києво-Могилянську академію, вирушив до Рима. Там, щоб вступити до єзуїтської колегії, прийняв католицизм. 1704 року повернувся до Києва — й знов прийняв православ'я. Викладав в Академії поетику, риторику, філософію. Написав трагікомедію «Володимир», де алегорично прославив Петра I. Цар помітив його ще 1709-го, після проповіді Прокоповича на честь Полтавської битви. 1716 року Феофана викликали до Петербурга. Там він став правою рукою царя, проповідував ідеал сильної світської держави та освіченої (ми тепер сказали б «цивілізованої») людини. Ось чому він засуджував «бунт Мазепи». В основі його поглядів лежав науковий раціоналізм і протестантська теологія. Писав багато, й не лише духовні та моральні твори, а й, скажімо, передмову до Морського статуту. Навіть після смерті Петра авторитет Прокоповича не похитнувся, він до смерті (1736 р.) залишався офіційним проповідником і публіцистом Імперії, до побудови якої доклав чимало власних сил і таланту.

Аттила СОЛОМ'ЯНСЬКИЙ.

КІНО

«Голос» написав — популярності додав

Хмельницьке обласне телебачення зняло фільм про Грушківський сільський народний театр, що в Кам'янець-Подільському районі на Хмельниччині. Стрічка, яка демонструвалася на Першому Національному в одній із годинних програм, присвячених року культури в Україні, називається «Біологія жізні». Це улюблений вираз героя п'єси «Женитися — не води напитися» Максима Полікарповича. Телефільм вийшов колоритним, веселим, музичним, а «женихання» знято в «райських кущах», на лоні чудової кам'янецької природи.

Своєю телепопулярністю аматори з Грушки завдячують саме «Голосу України», бо телевізійники зізналися: про театр вичитали в нашій газеті, яка писала про акторів у березні цього року.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

«Рятувальні бригади» для підприємців

ІНІЦІАТИВИ

Бригади створюють з ініціативи громадської організації «Центр підтримки малого бізнесу» і сприяння територіального відділення Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва у Вінниці. Їх можна оперативно викликати у разі несподіваного візиту перевіряльників із податкової. До таких бригад входять юристи, економісти, бухгалтери. Прибувши на місце, вони надаватимуть інформацію про правомірність перевірок та об'єктивність під час оформлення документів, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

ВІДПОЧИНОК

У розпалі літо–шапіто

До нас знову приїхав цирк! Справжній цирк-шапіто «Кобзов». Це мобільне свято розгорнулося у столичному парку відпочинку «Нивки». Дві з половиною години захоплюючої вистави: клоуни, акробати, жонглери, еквілібристи, а також чотириногі зірки арени...

Цирк-шапіто відрізняється від стаціонарного брата. Його програма більше нагадує шоу — театралізоване, яскраве, несподіване. Вона розрахована і на дорослих, і на дітей. Широко використовуються світлові, лазерні та димові ефекти. В залі цирку-шапіто глядач перебуває близько від дії, що відбувається на арені. Він сам стає частиною цього дійства.

А в антракті можна покататися на конячці або верблюді, сфотографуватися з цирковими артистами або екзотичними тваринами, пострибати на дитячих надувних атракціонах або перекусити в буфеті.

Загалом в Україні майже 22 цирки-шапіто. Проте аж ніяк не всі професійні. Щоб захистити публіку від дилетантів, популяризувати циркове мистецтво в Україні, підвищувати його престиж, торік було створено громадську організацію «Цирковий союз Кобзова» (за прізвищем її президента — Миколи Кобзова). Це професійний союз циркових артистів, який захищає й обстоює їхні інтереси на соціальному і правовому рівні.

У творчих планах «Циркового союзу Кобзова» — проведення в Києві великого циркового фестивалю. А поки що в Києві, в Донецькій області та Криму в розпалі циркове літо-шапіто.

Ольга ВІТЕР.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Битва за візкові

Ситуація з так званими візковими — допоміжними приміщеннями загального користування в будинках поліпшеного планування в колишньому Ватутінському, а нині Деснянському районі столичного міста Києва — чудова ілюстрація до загальної для всієї країни проблеми правового нігілізму місцевої влади. Держадміністрації всіх рівнів часто-густо поводяться так, наче громадяни, що мешкають на територіях, які обслуговують чиновники, — їхні піддані, а слово «власність» можна співіднести лише з самою владою, рідною нашою.

Причина такої поведінки — персональна безкарність чиновників, що перебувають при владі. Саме безкарність, як відомо, провокує нові й нові порушення закону і навіть злочини. У ситуації з візковими, знехтувавши закон у 2000-му, місцева райадміністрація продовжує уперто робити так і в 2003 році.

Вигурівщина-Троєщина, як відомо, — один із столичних спальних районів порівняно недавньої забудови. Тут з 80-х зводили будинки поліпшеного планування, родзинкою яких були різні допоміжні приміщення — електрощитові і візкові. Останні своєю появою завдячують німецькому досвідові: звиклим до комфорту німкеням було не до вподоби тягнути з вулиці на якийсь поверх транспортні засоби своїх малюків. Ось вони й вигадали спеціальні приміщення, де ці засоби — візки, велосипеди, санки — можна було б залишати.

Не привчені до таких «надмірностей», радянські громадяни вирішили, що жити по-дідівському, все своє тягнучи за собою, якось краще і, принаймні, надійніше. Через таку, не позбавлену сенсу, консервативність мислення візкові здебільшого використовували не за прямим призначенням. Перетворюючись або в місце зборів мешканців будинку чи проведення їхнього дозвілля, або в тимчасове пристановище обслуговуючого персоналу — двірників, електриків, сантехніків.

Та настали нові часи. Закон про приватизацію житла визначив статус допоміжних приміщень (коридорів, горищ, підвалів, візкових, електрощитових тощо) як спільну власність власників квартир — співвласників багатоквартирного будинку.

Поява кондомініумів — об'єднань мешканців, завданням яких є розв'язання поточних і завжди актуальних проблем обслуговування будинку, його утримування в належному стані тощо — поставила на порядок денний проблему місця, де обрані мешканцями керівники могли б виконувати свої обов'язки. Адже не в себе у квартирі зустрічатися з постачальниками тепла й води, підрядниками з вивезення сміття, а також двірниками, сантехніками та й узагалі з членами об'єднання, вести й зберігати документацію, одне слово, займатися громадською роботою. Ось тут візкові, що не використовуються за прямим призначенням, і могли б прислужитися якнайкраще.

Проте це не вписувалося в плани адміністрації району. За звичкою волаючи про «інтереси трудящих», чиновники вирішили перетворити візкові на повноцінні квартири. Ну боліла в них душа за тих, хто без даху над головою! І як таку турботливу душу не зрозуміти?

Щоб рішення мало хоч якийсь законний вигляд, чиновники згадали, що ще не всі мешканці будинків, визначених у жертву любові до ближнього, свої квартири приватизували. Тож райдержадміністрація є рівноправним співвласником висоток, а отже — місць загального користування, тих самих візкових. Тільки не таким, як власники приватизованих квартир, а дещо крутішим. Та, м'яко кажучи, вона трошки помилилася. Закон «Про приватизацію державного житлового фонду» містить недвозначний припис: доля допоміжних приміщень, що є спільною власністю усіх співвласників багатоповерхівок, вирішується тільки за їхньою спільною згодою. Ні райдержадміністрація, ні хтось інший розпоряджатися ними зі своєї волі і на власний розсуд не мають права.

Проте все-таки щире співчуття до бездомних співвітчизників вилилося 1 грудня 2000 року в розпорядження № 1210 «Про додаткові заходи щодо збільшення житлового фонду». Автор цього документа (голова тоді ще Ватутінської РДА Тетяна Меліхова), поставивши свій підпис, цілком знехтувала норми зазначеного закону. А можливо, вона не могла собі уявити, що інтереси й воля якихось там мешканців можуть мати значення і дорівнювати волі й інтересам самої райдержадміністрації. Як відомо, перед законом усі рівні, та хтось завжди рівніший...

Реалізація благих намірів чиновників не в'язалася з Указом Президента № 493/92 від 03.10.1992 р. «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади». Згідно з цим указом народжене РДА розпорядження № 1210 як нормативно-правовий акт органу виконавчої влади, що зачіпає законні інтереси громадян, мало пройти реєстрацію в районному управлінні юстиції. Про це РДА теж «забула».

До речі, у грудні 2001 р. депутат Київради попереднього скликання Іван Паламар надіслав на адресу міської влади звернення про правомірність розпорядження № 1210. І одержав відповідь за підписом заступника голови міської держадміністрації Анатолія Гудзія, що розпорядження, цитую, «... не відповідає вимогам чинного законодавства. Переобладнання нежитлових службових приміщень на житлові законодавством України не передбачене». Міська влада радила голові Деснянської РДА скасувати розпорядження й розірвати договір з підрядником-інвестором, приватним підприємством «Промбуд».

Саме це підприємство, очолюване тоді теперішнім заступником голови Святошинської райдержадміністрації Олександром Великдусом, виявило палке бажання посприяти втіленню задумів адміністрації району. Через три дні після появи на світ згадуваного розпорядження РДА (в особі тієї самої Т. Меліхової) уклала договір з «Промбудом» на дуже цікавих умовах: левова частка новонароджених, переобладнаних з візкових і щитових приміщень квартир діставалася не адміністрації, що, здавалось би, вважала себе їх власником, а втілювачу її геніальних ідей — «Промбуду». З 66 візкових у 52 будинках серії «Т» задум удалося реалізувати лише щодо 32. І тільки сьома їх частина, тобто трохи більше 14 відсотків (усього чотири квартири!) залишилися у власності району. Власником решти 28 став підрядник-інвестор. А площа кожної, між іншим, більш як 38 квадратних метрів.

А що ж «трудящі», чиї інтереси так наполегливо, з порушенням законів, захищала адміністрація? Чи багато хто з «соціально найнезахищеніших верств населення» одержав ордер на новоспечене житло? Хоч як це дивно, ніхто. З простої причини, що квартири, які виникли з нічого, взагалі ніхто не одержав згідно з чергою чи без такої. З'явившись із повітря, майже в прямому значенні слова (адже затрати на переобладнання мінімальні) квартири в один момент були продані — в середньому по 6300 «зелених», що в півтора-два рази дешевше ринкової вартості квадратного метра житла на Троєщині. Приміром, за договором купівлі-продажу квартиру № 3а будинку 15б по вулиці Ніколаєва було продано всього за 20933 гривні і 41 копійку.

І хто ж потрапив до лав облагодіяних щасливчиків? Думаю, не помилюсь, якщо припущу, що право на купівлю наддешевих квартир розігрувалося не в лотереї, і покупці не були випадковими людьми. Принаймні перебування серед них громадянки О. Власенко, дочки начальника самостійної державної пожежної частини № 33 Анатолія Компанця, який значився серед членів комісії приймання цих квартир в експлуатацію, багато про що свідчить. Такі само промовисті посади багатьох інших бідних покупців чи їхніх родичів. Скажімо, в одному з будинків колишня візкова дісталася головному інженеру ЖЕК № 307 Олені Сирош. За прикрим, просто-таки фатальним збігом і багато інших щасливих власників квартир також мають стосунок або до ЖЕКів, або до адміністрації.

(Закінчення на 6-й стор.).

Попереду — великі торги

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

У п'ятницю президентський законопроект про внесення змін до Основного Закону нашої держави надійшов у парламент. Можна стверджувати: розпочинається заключна фаза інтриги в боротьбі за найвищу посаду в державі. Ми не помилилися у своєму прогнозі, стверджуючи, що нинішнє літо може виявитися надзвичайно гарячим у прямому і переносному значенні цього слова. Минулий тиждень приніс чергове підтвердження цьому прогнозові.

М'яч — на парламентському полі

Президент України Леонід Кучма у своєму зверненні до українського народу повідомив про те, що проект змін до Конституції розроблено й направлено до парламенту. Глава держави відмовився від деяких новацій у модернізованому проекті Основного Закону й водночас пішов на поступки стосовно деяких пропозицій парламентаріїв. У законопроекті не лишилося й сліду від бікамералізму, тобто верхньої палати парламенту, зате з'явилося положення про пропорційні вибори народних обранців. Водночас розширився перелік випадків, коли Президент України може розпускати найвищий законодавчий орган. Проте — і в цьому немає сумніву — найбільше суперечностей зумовить положення про проведення виборів і глави держави, і Верховної Ради, і навіть представницьких органів місцевого самоврядування в один рік. І рік цей збігається з роком президентських виборів-2004. Тобто мова фактично йде про скорочення терміну повноважень нинішніх законодавців.

Чи готові до такого розвитку подій народні обранці, зокрема ті, хто обирався в мажоритарних округах? На це запитання відповісти непросто. Однак проблема лежить в дещо іншій площині.

Як відомо, робоча комісія Верховної Ради напрацювала свій варіант змін до Конституції України, який передбачає радикальніший перехід до моделі парламентсько-президентської республіки. Отож не факт, що президентський варіант отримає 226 голосів на свою підтримку. З другого боку, соціалісти розпочали збір 150 підписів — і за деякими даними успішний — за внесення до порядку денного проекту Конституції, підготовленого робочою комісією. Отож недаремно Голова Верховної Ради України Володимир Литвин припустив, що на сесії розглядатимуть обидва законопроекти й обидва буде винесено на розгляд Конституційного Суду.

У цьому разі розвиток подій переноситься на глибоку осінь, коли проекти повернуться до парламенту з вердиктом найвищого органу конституційного нагляду. Оглядачі вважають, що більше шансів на успіх має президентський варіант конституційних змін. Однак проблема полягає в тому, щоб отримати 300 голосів саме восени. Але тоді виникають сумніви. Отож великі торги можуть розпочатися вже на початку липня.

Демарш «Нашої України»

Блок Віктора Ющенка «Наша Україна» отримав унікальний шанс для чергових торгів — без їхніх голосів президентська модель конституційних змін приречена на поразку. Навіть за умови, що її підтримають комуністи разом з пропрезидентською більшістю. Для повної гарантії проходження президентського проекту потрібна підтримка соціалістів Олександра Мороза. Однак Голова Верховної Ради другого скликання, один з батьків нинішньої Конституції вважає, що проведення виборів в один рік означає прагнення Леоніда Кучми залишитися на своїй посаді.

Цю саму точку зору поділяє й блок «Наша Україна», який доволі оригінально зреагував на звернення Президента до українського народу. «НУ» також висловив переконання, що в такий спосіб нинішній глава держави прагне зберегти владу, й закликав політичні сили відкласти проведення реформи до 2006 року, тобто до закінчення каденції Верховної Ради нинішнього скликання.

Найпевніше, це звернення — гра на випередження і сигнал для деяких пропрезидентських фракцій про початок нових торгів.

Тепер про проект Конституції. Побічно цю тезу підтвердив і лідер блоку в інтерв'ю одному з журналів, де заявив, що тривають переговори з фракцією «Регіони України». Довкола чого можуть йти торги? Передусім стосовно відставки з посади глави адміністрації Президента Віктора Медведчука й переформатування парламентської більшості. Відтак можливий і перерозподіл міністерських портфелів. «Наша Україна» спробує усунути від посад ставлеників об'єднаних соціал-демократів, прагнучи реваншу за поразку у 2002 році. Про ймовірність такого сценарію може свідчити ще одна подія, яка сталася минулого тижня.

Коли розсіється туман

Насамперед кинулося у вічі те, що більшість аналітичних програм телебачення у вихідні замовчали заяву заступника Голови Верховної Ради Олександра Зінченка. Не про те, що відтепер він не має жодного стосунку до телеканалу «Інтер», а про його відставку з посади першого заступника голови партії об'єднаних есдеків, вихід з членів політбюро та політвиконкому партії. Через незгоду з політичною й моральною лінією керівництва партії.

Лідер парламентської фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук, коментуючи цю заяву, пов'язав крок Олександра Зінченка з проблемами телеканалу та його небажанням прислухатися до думки членів партії. Проте, на нашу думку, причини набагато складніші. Можливо, що Олександр Зінченко також зіграв на випередження, бо прорахував послаблення позиції Віктора Медведчука на посаді глави президентської адміністрації. І не лише послаблення позиції, а й майбутню відставку з цієї посади лідера об'єднаних соціал-демократів.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Не будемо стверджувати, що в такий спосіб Олександр Зінченко спробував підстрахуватися на випадок переформатування парламентської більшості і перерозподілу керівних крісел у президії парламенту. Швидше, мова може йти про плановану майбутню парламентську кризу, пов'язану, наприклад, з відкликанням об'єднаними соціал-демократами Олександра Зінченка з посади заступника Голови Верховної Ради України. У цьому разі, оскільки керівництво парламенту обиралося за пакетним принципом, ця відставка може зумовити цілковите переобрання президії. Формально такий крок об'єднані есдеки можуть зробити перед початком роботи наступної сесії Верховної Ради. Чи зможуть тоді народні обранці розпочати свою роботу? Чи відкриється сесія? Чи зможуть парламентарії протягом 30 днів обрати нове керівництво парламенту?

Запитань, як і версій подальшого розвитку подій чимало. Але ніколи раніше Верховна Рада нинішнього скликання ще так не наближалася до кризової ситуації. Власне, подальша інтрига буде закручуватися не тільки довкола ситуації в парламенті, але й уряду. Кадрові втрати, які несе Кабінет Міністрів останнім часом, змушують замислитися і над його подальшою долею. Адже якщо восени станеться не лише парламентська, а й урядова криза, то лідери і опозиційних, і пропрезидентських фракцій — за винятком однієї — зовсім втратять контроль над політичними процесами в країні. Щось схоже вже траплялося в новітній українській історії. Зокрема, в 1996 році після прийняття чинної Конституції. Тоді депутатському корпусу вдалося обіграти адміністрацію Президента, коли та спробувала створити ситуацію, за якої глава держави міг отримати право достроково припинити повноваження вищого законодавчого корпусу. Як буде тепер? Почекаємо осені.

Володимир КОРОЛЮК.

ТОЧКА ЗОРУ

А потерпає малий бізнес

У статті президента УСПП Анатолія Кінаха в «Голосі України» звернув увагу на оцінку ситуації, яка склалася в країні з малим та середнім бізнесом: «Питання розвитку малого та середнього бізнесу для нас має не тільки важливе соціально-економічне, а й суспільно-політичне значення. Цей бізнес — джерело формування в Україні міцного середнього класу, який є основою не лише політичної стабільності, а й незворотності демократичних ринкових реформ». Але чи все в країні та й у столиці робиться для його розвитку?

Розвиток підприємництва в Києві характеризується найліпшими в Україні показниками. Втретє прийнято Київську міську програму розвитку малого підприємництва до 2004 року. На 10 тисяч населення в місті припадає 130 малих підприємств, або в 2,7 разу більше, ніж у середньому по Україні. Обсяг виробленої продукції всіх підприємств малого бізнесу досяг 5,1 мільярда гривень.

Однак загалом підприємницький клімат у Києві ускладнюється. Певною мірою це обумовлено об'єктивними обставинами: поступовим насиченням ринку і посиленням конкуренції, зростанням фінансового порогу входу навіть у малий бізнес тощо. Крім того, на перешкоді бізнесу стоїть і так званий «чиновницький» чинник.

На жаль, важливі регуляторні документи готуються в закритому режимі, практично відсутнє їх публічне обговорення, не враховуються зауваження підприємців, не здійснюється аналіз впливу місцевих регуляторних актів на стан підприємництва.

Наприклад, такий важливий документ, як Київська міська програма розвитку малого підприємництва на 2003—2004 роки, так і не був погоджений з уповноваженим Державного комітету з питань регуляторної політики та питань підприємництва, Міністерством економіки України.

Три місяці юридична рада при уповноваженому працювала з управлінням з питань майна КМДА над проектом типового договору оренди нерухомого майна комунальної власності. Було узгоджено переважну більшість спірних питань. Однак на затвердження сесії винесено варіант, який фактично нехтує позицію підприємницької громадськості і містить положення, що суперечать чинному законодавству. І депутати прийняли редакцію договору, яка вимагає індексації авансових платежів за оренду приміщення, що не передбачено чинним законодавством, надає орендодавцеві право стягувати з орендаря завдані збитки, що за чинним законодавством можливо лише за рішенням суду тощо.

Більш як півроку я за дорученням підприємницьких кіл, висловленим під час громадського обговорення проекту Київської міської програми розвитку малого підприємництва на 2003—2004 роки, намагався з'ясувати предмет та ефективність цільового використання бюджетних коштів, передбачених на розвиток малого підприємництва у столиці в 2001—2002 роках. Відповіді структур Київської міської державної адміністрації на численні запитання містили інформацію лише про чотири відсотки витрачених 23 мільйонів гривень. Пропозиції про посилення громадського контролю над використанням бюджетних коштів не були враховані і під час розробки програми на 2003—2004 роки.

Негативно позначається на підприємницькому кліматі в Києві низька виконавча дисципліна чиновників нижчої та середньої ланки. Усупереч вимогам та протокольним дорученням столичного голови практично в усіх районах міста примусового стягують платежі з підприємців до позабюджетних фондів та на соціально-економічний розвиток району.

Хочу звернутися й до депутатів Верховної Ради. На жаль, іноді закони, що тут приймають, мають серйозні недоліки. Вже кілька місяців в Київській міській раді за ініціативою групи депутатів і за підтримки міського голови йде розробка й обговорення проекту постанови «Порядок надання земельних ділянок у користування», яка має на меті абсолютно точно відтворити механізм цієї процедури відповідно до Земельного кодексу України. Слушно, що київський проект намагається максимально спростити процес, узгодити взаємодію між відповідними виконавчими структурами. Однак процедура все одно вимальовується заплутана і складна.

У таких випадках варто поряд з нормами матеріального права прописувати процесуальні, в яких чітко регламентувати обов'язки саме державних структур з реалізації права наших громадян на підприємницьку діяльність.

Микола ГЕОРГІЄВСЬКИЙ,
уповноважений Держкомпідприємництва з питань захисту прав підприємців у Києві, заступник голови ПППУ з питань розвитку підприємництва.

І подумав: яка краса, треба вчитися...

Із досьє «ГУ». Станіслав Сташевський народився в селі Мар'янівка Васильківського району на Київщині. Закінчив Київський політехнічний інститут. Багато років працював на будовах Києва. Понад десять з них — заступник начальника Головкиївміськбуду та перший віце-президент нинішньої холдингової компанії «Київміськбуд». Кандидат технічних наук, заслужений будівельник України.

З 1996-го по 2001 рік — перший заступник голови Київської міської державної адміністрації, Міністр палива та енергетики України. У 2002 році обраний народним депутатом України в одномандатному окрузі міста Києва. Голова Комітету ВР у закордонних справах. Дружина Інна Олександрівна — науковець. Має доньку Ірину та онука Станіслава. Захоплюється верховою їздою та грою в теніс.

З юнацьких років він хотів стати льотчиком. У небо кликала не легковажна мрія молодого честолюбця, а тверде переконання: літатиму. Отож, одержавши атестат зрілості, Слава Сташевський пройшов льотну комісію і почав чекати виклику із славнозвісного Чернігівського льотного училища. А тим часом, щоб заробити трохи грошей, випускникові з гарними оцінками і репутацією працьовитого хлопця пощастило влаштуватися стажистом на сільську електростанцію. Це була маленька, охайна електростанція на дизельному пальному, про яку нині народний депутат згадує, як про казковий дім. Електростанція на заздрість сусідніх сіл освітлювала домівки жителів Мар'янівки і завдячувала своєму існуванню знаменитому землякові Івану Козловському. Великий співак майже щоліта навідувався з Москви до рідного села, бувало, у супроводі високих гостей. Тож через такі оказії влада й собі мусила тримати фасон — село електрифікували.

Тоді історичну Мар'янівку, що на Київщині, розділяла надвоє маленька річечка. По один її бік жили поляки — переселенці з багатьох місць, по другий — українці. Було так, пригадує Станіслав Сташевський, що ці дві половини не родичалися, не браталися, не приймали женихів, навіть не віддавали «на той бік» заміж дівчат. Та ось у кожній домівці зазвучав неповторний спів Івана Козловського, і кожен мар'янівець відчув себе причетним до того співу. Іван Семенович, усвідомлюючи, як сильно єднає односельців його мистецтво, вкладав у порозуміння мар'янівців ще й прості земні речі.

«Він був великим меценатом, — каже Станіслав Сташевський. — Допоміг збудувати в селі середню школу — одну для всіх, яку, до речі, я закінчував. Потім — музичну школу. Майже щороку запрошував до Москви мар'янівських дітей, навіть співав з сільськими школярами на сцені Великого театру опери та балету. Для односельців це виливалося у виняткову подію.

А винятковою подією після школи для самого Слави Сташевського стало стажування на сільській електростанції. Тут була ніби змодельована уся технічна досконалість та гармонія великих електростанцій, що викликало в юнака неприховане захоплення. В час вечірніх навантажень на станції до діючого генератора вмикали ще кілька. Синхронізувати роботу агрегатів, встановити на них однакову кількість обертів вважалося професійним мистецтвом. Слава збагнув його. І подумав: яка краса, треба вчитися. Так він переступив поріг Київського училища енергетиків, а закінчивши його, одержав призначення в трест «Київелектромонтаж». Відтоді ось уже сорок років два слова — Київ і Сташевський — можуть претендувати на слова-синоніми. І це не перебільшення. Куди не кинь оком: на південь чи на північ столиці, схід чи захід — скрізь є автографи Станіслава Сташевського. І не тільки дня нинішнього, а й на цілих два десятиліття у майбутнє, бо він є одним з авторів Генерального плану розвитку Києва до 2020 року. Майстер, виконроб, начальник дільниці, головний інженер. Йому ще й тридцяти немає, а вже начальник БМУ, а згодом заступник керуючого та головний інженер тресту «Київелектромонтаж», куди на початку прийшов монтажником. Без проштовхувачів, завдяки власній енергії, знанням і цілеспрямованості долав молодий фахівець сходинку за сходинкою.

Була, щоправда, й перерва, коли призвали до війська. У Закавказькому військовому окрузі зв'язківець Сташевський знову полинув думками у небо. Юнача мрія не вмерла, прокинулася... Перед демобілізацією солдат надсилає документи до Київського інституту інженерів цивільної авіації на льотну спеціальність бортінженер. Набирає 24 бали з 25 можливих, але навчатися йде до Київської політехніки на факультет електричні мережі й системи. Земне тяжіння перемогло.

1991 рік. До керівництва «Київміськбудом» приходить Володимир Поляченко. Його першим заступником призначено Станіслава Сташевського. Вони — на вершині могутньої піраміди, що спирається на плечі десятків тисяч будівельників, руками яких зведено три чи п'ять таких міст, як Київ. Вони самі — піщинки цієї піраміди і творці її слави. І ось на їхніх очах піраміда розсипається: будівництво завмерло, кошти вичерпано, армія будівельників — без зарплати. «Важко передати ті почуття, — пригадує народний депутат, — коли гине справа твого життя». Найперше треба було зберегти будівельні колективи. Зманити будівельників обіцянками, а потім залишити їх напризволяще — у ті часи було просто. Тоді й народилася ідея спрямувати зусилля на будівництво житла та розпочати його довгострокове кредитування, залучивши для цього кошти громадян.

Нині про результати київського експерименту, який завершує холдингова компанія «Київміськбуд», знає вся Україна. Славнозвісна київська будівельна піраміда не розсипалася. Навпаки, докорінно оновилася і зміцніла.

З Олександром Омельченком, майбутнім міським головою, вони все життя працювали поруч. «У нас однакові характери, — каже Станіслав Сташевський. — Якщо взявся за справу, роби її добре і до кінця». Отож, коли під керівництвом Володимира Поляченка столичне будівництво почало успішно розвиватися, Станіслава Сташевського запросив до своєї команди першим заступником міський голова Олександр Омельченко.

Народний депутат пригадує: у місті — повальне безробіття, кияни масово пішли торгувати на асфальт, продавали все, що мали, бо треба було за щось жити...

Команда Омельченка працювала, не покладаючи рук. Серед складного, інколи драматичного перебігу тих подій були й історичні здобутки: добилися від уряду передати місту 27 підприємств і зробили так, щоб вони запрацювали. Поступово наповнювався бюджет, ожив розвалений транспорт, ремонтувалися дороги, Київ вперто торував шлях до рівня європейських столиць.

Перед призначенням Станіслава Сташевського міністром палива та енергетики України Президент Леонід Кучма запросив на розмову, і поруч із забезпеченням держави паливом та енергетичними ресурсами наполіг добитися вчасної виплати зарплати працівникам галузі, особливо шахтарям. Уже через місяць люди це відчули, почавши одержувати поточну зарплату, а потім міністерство стало й скорочувати її заборгованість. Під керівництвом міністра Сташевського була розроблена і схвалена програма «Українське вугілля» та розпочато роботу над енергетичною стратегією України до 2030 року.

На минулих виборах кияни довірили Станіславу Сташевському місце у парламенті. У своєму окрузі кандидат переміг достойно і тепер увесь свій час віддає виборцям. «Я вимоглива людина до себе і до тих, з ким працюю, — каже Сташевський, — але у своєму житті нікому не зіпсував біографії. Я кажу людині, якщо бачу, що вона не на своєму місці: шукай щось інше, а я тобі допоможу... У мене немає такої ситуації, щоб під час зустрічі відводити очі вбік».

Недавно Верховна Рада обрала Станіслава Сташевського головою Комітету ВР у закордонних справах. Це — нова стежина в його житті. Уже на дипломатичній ниві. А поки що найчастіше стежки приводять Станіслава Сташевського у рідну Мар'янівку. Сташевські й Козловські — не просто односельці, вони — родичі. Зі свого боку народний депутат робить усе, щоб добрі справи великого співака не згасли. Але для цього треба завітати до Мар'янівки. Хоча б до школи імені Івана Козловського...

Анатолій КАРАСЬ.

Примусово переселені

вимагають відповідних пільг та соціальних гарантій

ЗА ЛИСТОМ

Цього листа до редакції підписало 187 осіб —мешканців різних сіл Великомихайлівського, Іванівського та Роздільнянського районів Одещини. Усіх об'єднали схожа доля примусово переселених сталінським режимом та пов'язані з цим проблеми, що й досі, через більш як півстоліття, не розв'язано...

До «раю» чи до білих ведмедів

«Ми, мешканці підгірного села Телешниця-Сянна, зазнали кількох більшовицьких переселень. Ще 1939 року, коли частину польських земель було приєднано до СРСР, а село наше стало прикордонним, нам веліли забиратися звідти, аби не завадити прикордонникам нести їхню службу, — **розповіла кореспонденту «ГУ» Емілія Дзепак (у дівоцтві Яслик),** що нині мешкає в селі Новоукраїнка Роздільнянського району. — Вказали, куди й переїздити, — до села Телешниця-Ошварова, де про нас, мовляв, подбає радянська влада. «Подбала» — розмістила у домівках таких само селян. Мусили ділити з ними не тільки дах над головою, а й скупі клапті землі. Задоволених тим з обох сторін не спостерігалося.

Як прийшли 1941 року в наші краї німці, то дозволили повернутися до своїх домівок. У війну там і жили. А коли 1944 року німців вигнали ковпаківці, все повторилося: знову змусили збирати пожитки й переселятися до сусідів. До кожного господаря підселяли по дві-три сім'ї. Добре пам'ятаю, скільки нарікань та чвар було спочатку. А потім змирилися — проти розпоряджень влади не попреш. До того ж невдовзі й місцевих селян позбавили власних земельних ділянок — забрали до новоствореного колгоспу «Радянський прикордонник». Тож ділити було нічого: усім судилася злиденна доля.

Працюючи в тому колгоспі за трудодні-палички, вже й змирилися було з наругою. Та невдовзі пішли по оселях активісти сільради, сповістили: будуть загальні збори селян, одностайно даватимете згоду на переселення. Тепер уже хтозна куди. І цього разу — гамузом, разом з мешканцями Телешниці-Ошварової».

Як вербували агітаторів за переселення, згадує **Михайло Пірка,** котрий також нині мешкає в Новоукраїнці.

«Ілько Поточний, приміром, чергуючи в сільраді, ввімкнув знічев'я радіоприймача. Його й застукали: «Ага, «Голос Америки» ловиш? За це — Сибір! Уникнеш покарання, хіба що коли агітуватимеш за добровільне переселення». Мусив агітувати: **«Кидаймо, люди добрі, ці прокляті гори, переселяймося в степ широкий. Там вдосталь і хліба, й до хліба. Заживемо, мов у раю».** Потім, правда, каявся перед односельцями: «А що було робити? Йти етапом до білих ведмедів?». Закликали до «одностайної підтримки» голова сільради Володимир Винар, його прибічники. Уповноважений НКВС Шварц був задоволений: «Свідомий у вас народ, лінію партії підтримує». А «свідомий народ», закрившись увечері по оселях, голосив з туги та проклинав свою долю. До речі, ні голови сільради, ні його прибічників серед переселенців ми потім не бачили. За послуги їм надали можливість залишитися на Львівщині. **Причин того переселення нам особливо не роз'яснювали, сказали тільки, що Нижньоустрицький район повертають Польщі, а українці мають жити в Україні.** Ось і поїдете, мовляв, туди, де землі багато, а робочих рук мало...»

Переселяли людей у кілька етапів. Навесні 1951 року на Одещину поїхала група молоді споруджувати для решти житло. Потім налаштували один потяг-товарняк, другий. У вагон завантажували по чотири сім'ї з усім їхнім майном. Дозволили взяти й по одній корові. «У нас була ще телиця, то мусили здати до заготконтори на забій, — **згадує Емілія Дзепак.** — Їхали близько тижня. В Будьонівці (це пізніше наше село назвали Новоукраїнкою) встигли тоді звести лише стіни кількох хат. Тож знову поселяли до місцевих мешканців. Не скажу, що приймали в обійми. Часто плакали і ті, й ті. **Степовики, ще не отямившись від післявоєнних голодувань, часто запитували: «Чого ви сюди приїхали? Аби разом за нами бідувати?».** Це вже згодом, пересвідчившись у нашій працьовитості й добропорядності, будьонівці почали нам співчувати. Особливо ж заприятелювали, коли з нашої ініціативи, та спільними стараннями християнську церкву в селі відновили».

Закон, як дишло?

Отакі непрості долі двох родин. Певен, що й решта 185 авторів листа до редакції могли б розповісти щось подібне. Люди не про повернення до краю предків мріють. Уже й тієї Телешниці-Сянни, скажімо, там немає — поблизу спорудили на річці ГЕС і село сховалося під водою. В інших населених пунктах мешкають нові люди. Та й переселенці, хоча й тужать за своїм зеленолисим краєм, уже пустили тут, у степу, глибоке коріння: сини й дочки мають свої сім'ї, власні оселі, онуки ростуть...

Звертаючись до різних держструктур, до редакції нашої газети, люди прагнуть з'ясувати одне: чому їм, примусово переселеним, не хочуть надати статус учасників війни? Чи, скажімо, статус репресованих і згодом реабілітованих (до останньої думки пристає значно менше переселенців, здебільшого ті, хто 1951 року був малолітній)? Відповіді на ці запитання вони не знаходять уже тривалий час. Не користуються і відповідними пільгами та соціальними гарантіями, що надаються особам з таким статусом. Чиновники здебільшого знизують плечима: справді, до якої категорії отих примусово переселених віднести?

Навіть в одних і тих самих відомствах думки нерідко розходяться. Ось характерний приклад. Заступник держсекретаря Міністерства праці та соціальної політики України В. Дьяченко, відповідаючи на колективного листа переселенців, цілком доречно послався на пункт 2 статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», де зазначено, що «До учасників війни належать також... особи, які після 1945 року були переселені на територію України з територій інших країн...». А далі робить висновок, що аж ніяк з вищезазначеним не в'яжеться: «Громадян, які після 1945 року були переселені з території Польщі на Україну, доцільно віднести до категорії реабілітованих осіб, які були примусово вислані або заслані з постійного місця проживання... Порушене питання розглядатиметься під час внесення змін до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні».

А перший заступник начальника Головного управління праці та соціального захисту населення Одеської облдержадміністрації Г. Фомічов вважає, що оскільки, за архівними даними, «... на момент переселення Нижньоустрицький район Дрогобицької області належав УРСР, то законних підстав для надання статусу учасників війни його мешканцям без підтвердження факту роботи під час війни немає».

З останнім твердженням аж ніяк не погоджуються примусово переселені. Хіба ми винні, резонно кажуть вони, що політики раз-по-раз перекроювали території країн? **Якби відібраний колись у Польщі той же Нижньоустрицький район їй не повертали, то, очевидно, не було б і самого факту переселення. А так у людей у паспортах відмітки, що народилися вони в Польщі. А переселяли, виходить, з України?** І вимога щодо «підтвердження факту роботи під час війни» аж ніяк їх не стосується. Бо хоча закон і містить її, ідеться про зовсім іншу категорію осіб — тих, хто перебував у тилу. Що ж до примусово переселених, законодавчі акти України не пов'язують надання цій категорії осіб статусу учасників війни з часом їхнього народження та доказами роботи у період другої світової війни. Тобто для переселенців ані віковий, ані трудовий ценз значення не має, — вважають і автори листа, і юристи. Втім, аж ніяк не всі.

Навіть у судовій практиці нерідко бувають різночитання вищезазначеної статті закону. Бувало, суди не тільки першої інстанції, а й Верховний Суд України в ситуаціях, подібних до описаної вище, не задовольняв вимог переселенців, вважаючи їх безпідставними. Тоді як деякі судді того ж ВСУ, висловлюючи окрему думку, вказують на помилковість таких висновків. Мовляв, неправильно трактується законодавче положення.

То що — глухий кут? Юристи так не вважають і бачать принаймні два виходи із ситуації. Перший — Конституційний Суд України, якому надано виняткове право офіційно тлумачити законодавчі акти, має внести цілковиту ясність у статтю 9, пункт 2 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та роз'яснити, як і стосовно кого застосовувати її на практиці. Другий вихід — Верховна Рада України має ухвалити доповнення до згаданого закону й розставити крапки над «і». А коли зникне різночитання статті закону, з'явиться можливість переглянути раніше прийняті рішення і уникати помилок під час розгляду нових справ.

Коли я обговорював ці два варіанти з переселенцями, ті скрушно хитали головами: «Це скільки часу для всього знадобиться? Нас уже й так залишилося небагато. Чи діждемося справедливості?»

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Так відбувалося переселення. Фото з виставки «Поляки та українці 1939—1947», що відкрилася в посольстві Польщі.

Репродукції Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ДЕ-ЮРЕ І ДЕ-ФАКТО

«Букет Молдавії» купили росіяни

Продано відомий молдавський бренд. Винзавод «Букет Молдавії», що в придністровському місті Дубоссари, купив московський торговий дім «Арома», який останні сім років є генеральним дистриб'ютором підприємства.

Російський інвестор виграв приватизаційний тендер, в якому також брали участь дві українські фірми, заплативши за цілком ліквідне підприємство 2,75 мільйона доларів. Уся ця сума піде до бюджету Придністров'я. Заступник міністра економіки регіону Валентина Кочкіна сказала «ГУ», що для виходу на нові ринки збуту завод потрібно модернізувати, а коштів на це у Придністров'ї немає. Тепер упродовж двох років «Арома» встановить на підприємстві нові технологічні лінії і забезпечить збільшення обсягів виробництва. Якщо цього не буде зроблено, міністерство економіки Придністров'я, згідно з договором, може його розірвати. Воно має право вчинити так само в разі, якщо постраждає якість продукції. Нині, за словами голови райради Дубоссар Олександра Порожана, за якістю «Букет Молдавії» може позмагатися зі своїм знаменитим аналогом — «Мартіні». Молдавське вино виготовляють тільки на натуральній основі з використанням настоїв різних трав.

У 2002 році завод виробив 130 декалітрів марочних вин, здебільшого експортованих до Росії. Фахівці кажуть, що потужності підприємства дають змогу збільшити обсяг виробництва втричі.

Понад століття при заводі існує винотека, яку визнано національним здобутком і яка не продається. А саме підприємство відійшло «Аромі» разом з плантаціями, на яких вирощують спеціальні сорти винограду. Такий досвід у торгового дому є: торік він купив за півтора мільйона доларів комбінат ігристих вин «Вісмос» на правому березі Дністра, тобто на території, контрольованій Кишиневом. Угоду, яку «Арома» уклала нині з придністровською владою, молдавська не визнає. Уряд Молдавії давно оголосив приватизацію придністровських підприємств незаконною і попередив потенційних інвесторів про неприпустимість підписання контрактів на купівлю об'єктів з тираспольською владою.

Заступник міністра економіки Молдавії Маріан Лупу сказав, що де-юре торги в Придністров'ї незаконні, але де-факто впливати на те, що відбувається в регіоні, Кишинів сьогодні не в змозі.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

А ЯК У НИХ?

На що витрачають гроші латвійці

ЦСУ Латвії опублікувало структуру витрат домашнього господарства у 2002 році. На одного члена такого господарства щомісяця витрачається 91,37 лата (862 гривні). Це в середньому. Розкид за різними групами населення — від 34,42 до 211,60 лата. То на що йдуть такі великі за українськими мірками гроші?

35,2 відсотка — оплата харчування та безалкогольних напоїв. Це дуже багато, якщо порівняти з іншими країнами — кандидатками на вступ до Євросоюзу. Так, для Словенії, Чехії, Польщі ці цифри відповідно становлять 20,3, 22,2 і 31 відсоток. Більше це і порівняно з сусідніми Литвою та Естонією, що є свідченням життя в «режимі виживання». На другому місці — 17,4 відсотка — витрати на житло, його обслуговування, воду, газ, тепло- та електроенергію. Дуже дорогий транспорт — 9,7 відсотка (нагадаємо, що це середня цифра витрат на поїздки трамваєм, велосипедом та «мерседесом»).

На одяг та взуття витрачається 6,8, на зв'язок — 5,9 відсотка (також один з найдорожчих у світі). На відпочинок і культуру залишається 6,5, на підтримання здоров'я — 3,2, на освіту — 1,5 відсотка.

Цікаво, що на алкоголь та тютюн у середньостатистичного латвійця йшло 3,4 відсотка доходів. Більше, ніж на здоров'я та освіту.

Так і живемо...

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Фото Яніса БУЛСА

Хто захистить права депортованих українців?

Прокоментувати ситуацію «ГУ» попросив представників усіх трьох гілок влади.

Ольга ВЛАСЕНКО, начальник відділу нормативно-правового регулювання процесу репатріації Держкомнацміграції:

— Особи, яких після 1945 року було переселено на територію України з територій інших країн, у тому числі і з Польщі, мають всі правові підстави для отримання статусу учасників війни. Це чітко визначає пункт 2 статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Проте, на жаль, у цьому пункті не згадується ще одна категорія переселених з Польщі. Ідеться про 1944 рік. Тож комітет вийшов з пропозицією внести зміни до цього закону. Але тільки в частині — і 1944 року (минулого тижня ВР ухвалила цю зміну до закону. — **Авт.**).

Також підготовлено законопроект про визнання депортованими осіб, примусово переселених з території Польщі в Україну в 1944—1946 роках, і проект відповідної декларації. Але під час підготовки цих документів не вдалося дійти згоди між двома його розробниками — Мін'юстом та НАН України. Міністерство вважає: оскільки документ, підписаний у 1944 році Урядом УРСР і Польським комітетом національного визволення, називався Угодою про евакуацію українського населення, не можна говорити про примусове переселення. Тоді як у НАН наполягають, що угода була суто політичним рішенням, продиктованим бажанням радянського керівництва зняти напруження в українсько-польських відносинах. І акцію здійснювали примусово. Щоб дійти згоди, вирішено провести науково-практичну конференцію (вона відбулася вчора в Києві. — **Авт.**). Наступним кроком можуть стати парламентські слухання.

Геннадій УДОВЕНКО, голова Комітету ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин:

— Це питання стоїть дуже гостро. До нас звертаються надзвичайно багато громадян. Чому їх намагаються зарахувати до категорії реабілітованих —незрозуміло. Їх ніхто не засуджував і нема від чого реабілітувати. Проблему слід розв'язувати насамперед законодавчо. Щоб долю цих нещасних людей вирішували не чиновники міністерств і відомств. Нині у Верховній Раді на розгляді три законопроекти, які стосуються примусово переселених українців. Наше законодавство повинно нарешті визнати їхній статус. Ми багато робимо для інших депортованих народів, але зовсім не займаємося правами депортованих українців. Наш комітет нині розглядає законопроект, який стосується переселення українців з території сучасної Польщі на підставі Угоди 1944 року. Ми запропонували провести з цього питання парламентські слухання. Але ВР ідею не підтримала. Та ми все-таки сподіваємося, що такі слухання відбудуться, можливо, на початку наступного року.

Василь НАДРАГА, Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів:

— Наш комітет розглянув і дав згоду на внесення зміни до пункту 2 статті 9 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (стосовно осіб, які після 1944 року були переселені на територію України). Відповідний закон ухвалено. Про те, що люди, які вже підпадають під дію цього закону, не можуть отримати статус учасника війни, ми також знаємо. Комітет вважає, що підстав для відмови їм у статусі немає.

Наталя КОПАЧОВЕЦЬ, директор департаменту соціального законодавства та законодавства про працю Міністерства юстиції:

— Цей Закон було прийнято ще 1996 року. Аналіз пункту 2 статті 9 Закону зазначає, що претенденти на статус учасника війни повинні надати будь-які документи, що підтверджують факт їх роботи в період війни. Якщо таких немає, повноваження розглядати це питання мають спеціальні комісії. У разі відмови потрібно звернутися до Міністерства праці. Якщо відмовлено і там, а людина вважає, що має право на отримання цього статусу, — треба звертатися до суду.

— Але це глухий кут. Люди, переважно селяни, що господарювали на своїй землі, навряд чи можуть отримати посвідку про роботу в Польщі?

— Думаю, тут і криється проблема. Бо починається тлумачення закону. Мені незрозуміло також, звідки взялася дата — 1932 рік, яка фігурує і в законі, і в наказі. Закон писався давно, і отримати роз'яснення від його розробників неможливо. Як на мене, відповідь може дати Мінпраці. Але якщо виникла така серйозна проблема на законодавчому рівні, думаю, необхідно до цього пункту внести зміни, щоб Кабмін встановив єдиний порядок надання статусу учасника війни. А ще я порадила б цим людям виходити на депутатів, щоб вони робили запити до Мінпраці. Тільки так можна зрушити з місця цю глибу.

«ГУ» також вирішив зробити запит до **Міністерства праці та соціальної політики.** І на цьому місці мав би бути коментар від представників цього міністерства. Проте отримати його не вдалося. За офіційною версією, всі уповноважені коментувати ситуацію... у відрядженнях.

Утрималися від коментарю і в **Конституційному Суді.** Але з іншої причини. Представники КС не можуть висловлюватися стосовно будь-якого закону до його офіційного розгляду в КС й ухвалення рішення. А необхідного подання поки що не було. Але з поінформованих джерел стало відомо, що і в КС уже чули про цю проблему, тож не здивуємося, якщо вже скоро за нього візьмуться судді.

До Європейського суду з прав людини «ГУ» не звертався. Дуже хочеться вірити, що проблеми депортованих українців зможуть розв'язати в Україні.

Наталя ФІЛІПЧУК.

P. S. Починаючи від 1944 року в Україну з Польщі було депортовано 700 тисяч осіб. 250 тисяч українців переселили з прикордоння в Західну Польщу.

Холодна справа зі знаком плюс

Чи знаєте ви, що перший рецепт морозива до Європи з Китаю привіз мандрівник Марко Поло 1292 року? Що багато років саме його рідна Італія була законодавицею в готуванні дивовижних ласощів? Що тільки 1701 року надрукували одну з перших куховарських книг з рецептами морозива? Що перший листковий торт-морозиво «спекли» в Італії у 18 столітті, а пломбір у вафельних стаканчиках придумали в Парижі в часи Наполеона? Що ескімо в шоколаді винайшов американець Християн Нельсон 1919 року? Що перший промисловий фризер безупинної дії винайшли 1926 року теж в Америці, а в СРСР промислове виробництво морозива почали лише 1932 року?

Солодка таємниця

Морозивом сьогодні нікого не здивуєш, а от кілька століть тому рецептуру приготування солодких ласощів тримали у найсуворішій таємниці, за розголошення якої загрожувала страта.

Втім, і сьогодні є свої таємниці в морозивників. На Севастопольському холодокомбінаті в суворому секреті тримають принцип роботи дозатора, який за допомогою конструкторів інших підприємств розробили саме тут. Севастопольський дозатор принципово відрізняється від імпортного, напханого електронікою, вартістю 45 тисяч умовних одиниць кожний. Наш простий в обслуговуванні: трохи механіки, трохи електрики; дешевий: близько 10 тисяч у. о. А працює — замилуєшся, не перевелися ще в нас власні Лівші й Кулібіни. Якщо ви думаєте, що у виробництві морозива не існує промислового шпигунства, то помиляєтеся. На Севастопольському холодокомбінаті не раз ловили на гарячому «розвідників» конкуруючих фірм, а потім вирішили сховати дозатор, наприклад, від чужих цікавих очей спеціальним чохлом.

Виробництво морозива — справа прибуткова, по суті сьогодні це головна стаття доходів ВАТ «Севастопольський холодокомбінат», а в цій галузі конкуренція дуже жорстка. Міркуйте самі: сьогодні на Кримському півострові тільки в Севастополі роблять ці улюблені ласощі мільйонів.

Невдовзі після перебудови, не витримавши конкуренції, спочив у бозі Ялтинський холодокомбінат, слідом за ним кілька років тому пішов і Сімферопольський. А в місті-герої живе й надійно стоїть на ногах. Та й морозиво тут найсмачніше, бо севастопольці дорожать своєю маркою, не додають у солодку таємницю пальмову, кокосову олії, які широко використовують у виробництві мила, косметики, промислових мастил. Тільки натуральне вершкове масло, тільки натуральні наповнювачі, що привозять з іншого міста. Якого — не сказали: теж секрет фірми. Але в перспективі морозивники міста-героя планують відкрити свій цех з виробництва наповнювачів, гаразд що кримська земля родить чудові фрукти, ягоди, горіхи, мед. Так-так, навіть медяне морозиво виробляють тут, а всього ВАТ «Севастопольський холодокомбінат» випускає більш аніж двадцять різновидів сезонних ласощів, тільки ескімо дев'яти сортів.

Григорій Сереветников вручає презент директорові Палацу дитинства і юності.

Тому не дивно, що своє 75-річчя колектив вирішив відзначити дуже оригінально: святом морозива для севастопольських дітей. Міський Палац дитинства і юності підготував прекрасне театралізоване дійство з королем Пломбіром і королевою Крем-брюле, і всім бажаючим у цей день будь-яке морозиво продавали по 50 копійок.

Зазвичай подарунки одержують іменинники, але презент на святі одержав Палац дитинства і юності. Директор ВАТ Григорій Михайлович Сереветников вручив директору ПДЮ Валентині Олександрівні Ситник **(на знімку)** кольоровий телевізор.

Щоб гості південного міста мали змогу переконатися у високих смакових якостях місцевої продукції, їх спочатку пригощають для порівняння морозивом конкуруючих фірм. До міста-героя везуть холодні ласощі ледь не з усіх регіонів України. І навіть Санкт-Петербург торгує на Кримському півострові своїм морозивом. Тому севастопольці постійно у пошуку нових рецептур, нового устаткування.

Від добра добра не шукають

А починалося все 75 років тому. Міська газета серед важливих повідомлень поруч з інформацією про відкриття художнього музею вмістила й матеріал про завершення будівництва холодокомбінату. Тоді його головним завданням було зберегти й забезпечити підприємства торгівлі й громадського харчування, підрозділи Чорноморського флоту м'ясом, маслом, рибою, овочами, фруктами та іншими швидкопсувними продуктами. Тоді були доречними величезні (висотою 6 метрів, площею 600 кв. м) холодильні камери. Тепер такі великі не потрібні — вся продукція з коліс іде на ринки й до магазинів. Тільки влітку вони затребувані. По суті ВАТ «Севастопольський холодокомбінат» — сезонне підприємство, але фактично таким не є. Взимку роботи менше, частину робітників доводиться переводити на інші посади, до інших організацій, щоб люди не залишилися без грошей.

Дивно, але ВАТ «Севастопольський холодокомбінат» — єдине в регіоні підприємство, де за всі роки існування, навіть у часи перебудови, економічного застою, людям жодного разу не затримали, а тим більше заборгували зарплату. Тому, хоч вона і не дуже висока за нинішніми мірками, народ звідси не тікає — є впевненість у завтрашньому дні. Були випадки, коли орендарі разом з холодильними камерами забирали й досвідчених працівників, пообіцявши вищу зарплату. Але всі потім, як правило, поверталися назад. Людині не тільки висока зарплата потрібна. Психологічний фактор багато важить.

Директор холодокомбінату між королем Пломбіром і королевою Крем-брюле на святі підприємства.

— Адже в нас народне підприємство, — каже директор холодокомбінату Григорій Сереветников, — ми на своїх людей дивимося як на рівноправних партнерів, а не кріпаків. Усі вони —акціонери, душею вболівають за спільну справу. Два роки ніхто з двох тисяч акціонерів не одержував дивідендів — весь прибуток ішов на розвиток виробництва. На нинішній сезон покладаємо великі надії. До ювілею підвищили зарплату, сподіваюся, на акціонерних зборах наприкінці червня приймемо рішення і про виплату дивідендів. Хоча складнощі, звичайно, є. Величезні гроші — півмільйона гривень — витратили на придбання низькотемпературних прилавків з нашою емблемою, щоб з відкриттям сезону розмістити їх у найвелелюдніших місцях. Але міська влада прийняла рішення всі прохідні точки пустити з молотка на конкурсній основі. Звичайно, морозиво не витримає конкуренції проти алкоголю, пива й сигарет. Ну, немає в нас таких грошей, щоб за 2-3 кв. м для встановлення кожного прилавка, а ми їх закупили 300 штук, заплатити від однієї до трьох тисяч гривень.

От і туляться місцеві виробники на околицях, прилаштовують прилавки в магазини, до яток, у торгові центри, ділячись своїми доходами. У центрі, на Приморському бульварі, лише один.

Головна цінність — люди

Сьогодні у ВАТ «Севастопольський холодокомбінат» працює трохи більше 200 осіб. Значна частина з них трудиться на підприємстві від 15 до 40 років. Тільки один запис у трудовій книжці у Фаїни Миколаївни Рачкової, яка молодим фахівцем прийшла на фабрику морозива, що відкрилася в 1951 році, і все життя тут пропрацювала. Василь Степанович Лимаренко з 1949 року забезпечував роботу холодильних установок, нещодавно провели його на пенсію. Тетяна Іванівна Тарасова 55-го прийшла на фабрику технологом і жодного разу не зрадила улюбленій справі.

А тим часом умови праці морозивників комфортними не назвеш: вже за 20 хвилин перебування в цеху, де закінчується цикл виробництва, відчуваєш легкий озноб. Усі робітниці — в теплому одязі, більш придатному для зими. Найнижча температура — мінус 26 — на складі готової продукції. Там навіть кореспондента дрижаки хапали.

Більше 20 років працюють на виробництві головний бухгалтер А. Н. Карпухіна, товарознавець Т. І. Петрова, начальник технологічного цеху Л. П. Кожевникова. Головний інженер В. М. Сазонов, великий вигадник новинок, сімнадцять років забезпечує надійну роботу всього устаткування холодокомбінату. А директор Г. М. Сереветников віддав рідному підприємству чверть століття. Після виходу на пенсію люди не переривають зв'язків з колективом. І тому, що акціонери, і тому, що тут піклуються про ветеранів. Подарунки до свят, фінансова підтримка в екстремальних ситуаціях. Цього року 100 ветеранів стали передплатниками газети «Голос України». Щодня, протягом 12 місяців, виймаючи газету з поштової скриньки, вони згадують про підприємство, що зробило їм такий гарний подарунок.

Всяк кулик до свого озера звик

І про це всі знають. Але з високою оцінкою, що дали продукції Севастопольського холодокомбінату незалежні експерти, не посперечаєшся. 1999 року акціонерне товариство одержало в Іспанії міжнародний приз «Лідер престижу та якості» (на знімку). Ще належить одержати високу винагороду Міжнародного конкурсу товарів і послуг «Золота фортуна» серед тих, хто «будує стратегію економічного розвитку нашої Батьківщини», присуджену севастопольцям вже цього року. Безсумнівно, будуть також інші, тому що морозивники міста-героя постійно розширюють асортимент продукції, от уже й торти красиві роблять серійно і на замовлення. До дитячих свят припали покупцям і трикілограмові цебрики з холодними ласощами. І, що немаловажно, стабільна робота ВАТ «Севастопольський холодокомбінат» забезпечує безперебійне перерахування до міської скарбниці податків для своєчасної виплати зарплати лікарям, учителям, пенсій старим. А це, погодьтеся, заслуговує на повагу.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Фото автора.

ФАСАДИ і ЗАДВіРКИ

Битва за візкові

(Початок на 3-й стор.).

Втім, ощасливлені власники жити в квартирах, що з'явилися так несподівано, зазвичай не збиралися і продавали житлову площу, одержану фактично «на шару», наступному покупцю. Проте вже за реальною ринковою ціною. В чиїх кишенях осідала різниця — питання риторичне. Боюсь, що не тільки в кишенях богообраних «первісних покупців». Цілком імовірно, що нічого не втратили усі ланки ланцюга благодійників. Узагалі законодавство такий ланцюжок назвало б злочинним. Та ми не підмінятимемо собою правоохоронців і роботу з термінологічного уточнення залишимо їм. Безперечно одне: серед осіб, що виграли від такої оборудки, не було реальних співвласників переобладнаних і проданих приміщень, тобто мешканців будинків, в яких відбулася означена операція.

А вони що? Зіткнувшись з бригадами будівельників «Промбуду», що діловито переміщали щитові в підвали, а нехитрий скарб з візкових — на вулицю, законні співвласники допоміжних приміщень передусім були стурбовані долею щитових. Бо в сирих підвалах, що часто заливалися водою і до того ж не охоронялися, надто проблематично зберегти електрообладнання. Крім усього іншого, з'ясувалося, що на таке перенесення у «Промбуду» не було потрібного дозволу «Київенерго», здійснювалося воно без допуску інспекції електронагляду і без погодження проектно-технічної документації (лист «Київенерго» від 04.09. 2001 р.). І мешканці повстали. Влітку—восени 2001 року будинкові комітети перейшли до практичних дій і просто не пускали будівельників до під'їздів своїх будинків. Така активність, судячи з усього, дещо налякала адміністрацію, внаслідок чого у вересні—листопаді 2001 року з'явилося розпорядження Деснянської РДА, згідно з яким із списку призначених до пограбування було вилучено 21 житловий будинок.

Знайшлися серед співвласників багатоповерхівок і юридично підковані люди. Завдяки їхнім зусиллям битва за візкові була переведена в правове русло. Скаргу до суду мешканки одного з будинків, що зазнав чиновницького нападу, Ніни Дорошенко, на неправомірні дії органу державлади, що порушували гарантовані їй Конституцією і законами України права, було задоволено. Суд узяв до уваги правові докази представника заявниці, також мешканця одного з постраждалих будинків, члена його будкому і депутата райради Віталія Черняховського, і 26 листопада 2001 р. визнав розпорядження № 1210 незаконним. 25 грудня 2002 року Верховний Суд України підтвердив рішення районного.

Але історію повернення украдених візкових ще не завершено. Врятувати мешканців від майнових посягань влади вдалося лише частково: за співвласниками збережено тільки половину запланованих до «переобладнання» (а якщо називати речі своїми іменами — до крадіжки) приміщень. На решті нагрів руки підрядчик. Продані квартири вже заселено людьми, здебільшого — «вторинними» власниками.

То хто відповідатиме за ошуканство покупців? Хто виплатить їм матеріальні збитки у разі, якщо відновлення законності потребуватиме повернення власності її законним власникам — співвласникам багатоповерхівок і, відповідно, виселення новоприбулих з придбаного житла? А такий розвиток подій цілком реальний: укладений з «Промбудом» договір, на підставі якого йому передано квартири, грунтувався на розпорядженні РДА № 1210, визнаному судом незаконним. Отже, не має чинності і сам договір. Позовні заяви групи мешканців про визнання недійсними правовстановчих документів — договорів купівлі-продажу і свідоцтв про право власності на квартири, що з'явилися внаслідок переобладнання візкових, у квітні—травні цього року вже подано до суду і вони розглядаються.

Непокоїть ще одна обставина. Всупереч судовому рішенню розпорядження № 1210 самою адміністрацією не скасовано. А отже, зберігається формальна можливість діяти на його підставі: продовжувати «переобладнувати», перепродавати допоміжні приміщення. Зберігається можливість і надалі порушувати закон, нехтувати права мешканців і обдурювати невинних покупців, що на свою біду купили незаконно відібране в інших майно.

Щоправда, прокуратура Києва з квітня ц. р. розглядає заяву громадян про порушення кримінальної справи проти нинішнього голови Деснянської РДА Віктора Лаги за зловживання службовим становищем. В. Лага — особа в цій історії не стороння: його підпис як виконувача обов'язків голови РДА стоїть на розпорядженні № 779, яким у липні 2001 року перетворені на квартири візкові

було введено в експлуатацію. Та й порушити питання —це одне, а нести реальну відповідальність за незаконні махінації з приміщеннями, загальна вартість яких перевищує півмільйона доларів, — зовсім інше. Хто відшкодує збитки, завдані державі і громадянам?

Цю історію, що начебто закінчилася перемогою, хай навіть частковою, громадян над чиновниками, Закону — над сваволею, за всієї її значущості не можна вважати щасливою. Поки не знайдено відповіді на головне питання: кого з чиновників буде персонально покарано за порушення закону? Безперечно. можна радіти успіхам у справі самоорганізації населення, прагненню територіальних громад до самоврядування. Без нього про жодну демократію, права людини і говорити не варто. Без самоврядування, без уміння громадян обстоювати свої права не буде в нас правового суспільства, хоч би якими добрими й демократичними були наміри влади, що реалізуються в законодавчих актах. Та говорити про успіхи в протистоянні «місцева влада — місцеве самоврядування» можна буде лише тоді, коли не тільки будуть відновлені і захищені знехтувані чиновниками права громадян, але й винних у цьому невідворотно буде покарано.

Тетяна МЕТЕЛЬОВА.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Туберкульоз наступає. Хто проти?

ПРОБЛЕМНИЙ ДІАГНОЗ

З подачі спецслужб «дружньої сусідньої держави» в зарубіжних виданнях з'явилася публікація. Повідомлялося, що в одному літаку міжнародного авіарейсу громадянин України заразив усіх пасажирів туберкульозом. Це була плітка, та, як кажуть, шила в мішку не сховаєш.
Епідемія туберкульозу в Україні набула широкого міжнародного резонансу. І не без підстав.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Ще 1993 року фтизіатри і пульмонологи України надіслали звернення до влади, в якому попереджали про епідемію, що насувається. А вже 1995 року, згідно з критеріями ВООЗ, у країні в півтора разу було перевищено епідемічний поріг, тобто зареєстровано епідемію туберкульозу! Сьогодні ця хвороба — глобальна й національна проблема. І ми констатуємо погіршення епідемситуації на тлі руйнування протитуберкульозної служби країни.

Для довідки:
Згідно з критеріями ВООЗ, епідемією туберкульозу вважають стан захворюваності населення, за якого кількість хворих на туберкульоз перевищила 1% від чисельності усієї популяції.

З 80-х років XX століття до 2002 р., незважаючи на прогресування захворювання, «стараннями» Міністерства охорони здоров'я України було скорочено 52 тубдиспансери, 7124 ліжка в тубдиспансерах, 573 ставки лікарів-фтизіатрів (з решти 3161 більш як половина — пенсіонери), 39 тубсанаторіїв, 6229 ліжок у тубсанаторіях.

Епідемситуація щодо туберкульозу вийшла з-під контролю, а фтизіатрична служба сьогодні функціонально неспроможна виконувати покладені на неї завдання. Оскільки фінансується вона за залишковим принципом — 30—40% від мінімальних потреб. Медико-соціальні втрати внаслідок такого підходу становлять 2 млрд. грн. щороку.

У Криму, за даними (2002 р.) головного фтизіатра МОЗ АРК Олександра Колесникова, рівень захворюваності на туберкульоз досяг 100,0 на 100 тисяч населення. І попри це

■ ■ ■

Епідемситуація щодо туберкульозу вийшла з-під контролю, а фтизіатрична служба сьогодні функціонально неспроможна виконувати покладені на неї завдання.

■

скорочено 260 ліжок у протитуберкульозних установах через брак фінансування.

У республіканському протитуберкульозному диспансері №1 (с. Піонерське), як і в стаціонарах тубдиспансерів інших регіонів України, усі коридори забиті хворими і в черзі стоять по 50—100 хворих на активні форми туберкульозу.

Про тяжке становище протитуберкульозних санаторіїв Криму свідчить стан деяких з них. Візьмімо, наприклад, санаторій «Красный маяк» (смт Семиїз). До 1995 р. він мав 8 корпусів, у яких влітку лікувалося 320 і більше хворих щомісяця. Крім того, був кліматопавільйон на морському березі на 50 ліжок для сну біля моря. Нині корпуси санаторію в жахливому стані, оскільки 15 років їх не ремонтували. Дахи протікають, фарба й штукатурка облізли. У санаторії немає санпропускника. Тому хворі 1—1,5 місяця не мають змоги помитися.

Проте в «Красном маяке» влітку відпочивають близько

■ ■ ■

Медико-соціальні витрати внаслідок такого підходу становлять 2 млрд. грн. щороку.

■

150 осіб. До того ж половина з них — здорові люди з дітьми з щодобовою платою за ліжко і триразовим харчуванням. Адміністрація санаторію змушена йти на це через недофінансування. Одержані гроші від здорових відпочивальників використовують на харчування, медикаменти і господарські потреби.

P. S.
Сьогодні в Україні констатують перевищення епідемічного порога в 2,14 разу. За експертними оцінками фахівців АМН України, за нинішніх темпів зростання захворюваності на туберкульоз прогнозується, що в найближчі 2—3 роки захворюваність на туберкульоз подвоїться.
Для зміни на краще епідемічної ситуації із захворюваності на туберкульоз, на мою думку, потрібно, щоб Кабінет Міністрів подав на затвердження РНБО Національну програму боротьби з цією хворобою.

Іван ШУЦЬКИЙ, професор, доктор медичних наук.

Вакцина від бідності

ІНФЕКЦІЇ ТА ЩЕПЛЕННЯ

240 мільйонів гривень — такі економічні збитки від 900 тисяч випадків ін'єкційних захворювань, зареєстрованих торік у Донецькій області. Найвідчутнішої шкоди завдали грип (64 мільйони гривень), вірусний гепатит «А» (11 мільйонів), а також гепатит «В», гострі кишкові захворювання, краснуха, вітряна віспа. Про це на засіданні постійної комісії обласної ради з питань охорони здоров'я повідомив головний санітарний лікар області Віктор Денисенко.

Торік лікарі зареєстрували три групові захворювання на гостру дизентерію, сальмонельоз та ієрсиніоз, пов'язані із уживанням інфікованої питної води у Слов'янську та Комсомольському і продукції дитячої молочної кухні у Єнакієвому. Потерпіли 96 осіб, із них 60 дітей.

Медиків тривожать проблеми з централізованим постачанням імунопрепаратів. Дефіцит вакцин проти кору, паротиту, краснухи, комбінованої та препаратів дифтерійної групи становить 40—80 відсотків від потреби. Внаслідок чого нещепленими залишилися 600 тисяч осіб. Лише п'ята частина дітей-шестирічок отримала захист проти епідпаротиту, третина — проти краснухи, а одинадцятирічних школярів від цих інфекцій практично не імунізували.

Попри суперечливе ставлення населення до щеплень проти грипу медики називають цю кампанію успішною. Учні шкіл-інтернатів, охоплені вакцинацією на 80 відсотків, хворіли у 7,2 разу рідше за своїх ровесників із загальноосвітніх шкіл. Щеплені працівники сфери обслуговування та робітники промислових підприємств «грипували» вп'ятнадцятеро—вдев'ятнадцятеро рідше за колег.

— З 1991 року в області відзначається три-чотирирічна циклічність епідемічних ускладнень холери, — каже Віктор Денисенко. — Останні випадки захворювань реєстрували в 1998—1999 роках: 6 хворих і 9 вібріоносіїв у Маріуполі. Тому цього року можливе виникнення епідемускладнень. Щороку із води відкритих водойм, у тому числі морської, виділяється збудник холери «ель-тор». Торік зафіксовано розширення територій виділення вібріонів: до традиційних Маріуполя, Донецька і Харцизька додався Світлодарськ, що свідчить про активізацію епідемічного процесу.

Тим часом кожний п'ятий інфекційний стаціонар, призначений для госпіталізації хворих на холеру та інші особливо небезпечні інфекції, потребує капітального ремонту. До того ж такі лікарні лише на 75 відсотків забезпечені інвентарем.

Як повідомила прес-служба обласної ради, депутати прийняли рішення розробити обласну програму із захисту населення від інфекційних захворювань, а також створити резервний епідеміологічний фонд для швидкого реагування на спалахи епідемій.

Ліна КУЩ.

ПРОПОЗИЦІЇ

Хворим треба дати шанс

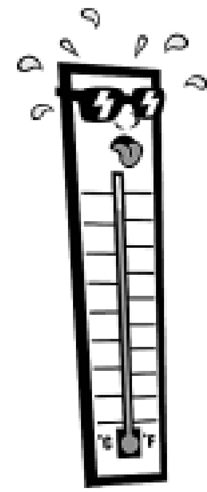
Складне оперативне лікування — одне з найвитратніших у медицині всього світу. З цієї причини для більшості моїх співвітчизників малодоступне. Як хірург-практик міг би врятувати тисячі хворих людей, але... Держава сьогодні не має на їх лікування коштів. Так само, не знайшовши коштів, багато хто з пацієнтів відмовляється від операції, фактично прирікаючи себе.

Невже немає виходу? Банки дають позики на придбання автомобілів, житла, то чому б не кредитувати лікування людей? Під відсотки чи без них. Чому, скажімо, мама хворої дитини не може взяти позику на лікування терміном на 5—10 років?

Це запитання-пропозицію адресую банкірам, страховим компаніям. Адже ні лікарняні каси, ні страхові компанії великих сум виділити не в змозі. Тож має бути ще якесь джерело. Хворим треба дати шанс.

Володимир АНТОНЮК-КИСІЛЬ, кандидат медичних наук, завідувач відділення судинної хірургії Рівненської обласної клінічної лікарні.

ТЕРМОМЕТР

У Дергачівському районі створено мережу пунктів сімейної медицини. За останні два роки тут відкрито майже десять таких закладів. Ще три амбулаторії розпочали роботу кілька днів тому. Спеціальне медичне обладнання для них придбано за гроші, що їх надав обласний бюджет. Як подарунок медики отримали ключі від новенького автомобіля. Робота для нього знайдеться. Адже пункту сімейної медицини доведеться обслуговувати шість населених пунктів, які розташовані один від одного за кілька кілометрів. У них мешкає майже дев'ять тисяч осіб. Усього в Харківській області вже відкрито 65 амбулаторних пунктів сімейної медицини.

Микола КОСИЙ.

Харків.

***

В Одесі відкрито клініку первинного медичного обслуговування ВІЛ-інфікованих жінок. Вона стала ще однією необхідною ланкою у системі закладів, що беруть участь у реалізації здійснюваного на Одещині проекту з профілактики передавання ВІЛ від матері до дитини. Заклад оснащено за сприяння низки міжнародних організацій охорони здоров'я. Його фахівці подають пацієнтам і медичну, і психологічну допомогу.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Правова допомога інвалідам

SOS!

Страусова державна політика стосовно інвалідів не могла позитивно позначитися ні на здоров'ї, ні на психіці цих людей. У незалежній Україні їх категорію громадян легалізували на законодавчому і морально-етичному рівні. Соціум повернувся обличчям до неповносправних (щодо здоров'я) співгромадян, поблажливо посміхнувся і знову відвернувся. А вони продовжують виживати у своєму світі хвороб, комплексів, переживань і депресій. Ні, безперечно, вони не самі. Їх 266 мільйонів — інвалідів різних груп і категорій, тобто кожний вісімнадцятий громадянин країни — людина «з особливими потребами» в розумінні здоров'я і соціального пристосування. У контексті останнього дуже часто порушуються їхні громадянські права. Інваліду надто складно відстоювати їх, наймати адвокатів, ходити по судових інстанціях. Складно фізично й фінансово. Уже не перший рік цим людям у нашій країні допомагає відновлювати справедливість українсько-американське бюро захисту прав людини. Юристи організації проводять безплатні консультації та судовий супровід справ. **Інваліди з психічного та фізичного захворювання можуть звертатися по правову допомогу за тел. (044) 468-53-33.**

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучого

Ви часто кажете: «Я люблю»? Напевно, часто. Адже є мільйон речей великих та серйозних, маленьких і тим ще більш важливих, які ми любимо — море, театр, шоколад... Сьогодні сторінка «Далі буде» присвячена почуттям. А значить, поговоримо про захоплення, уподобання, інтереси, симпатії й антипатії. Про все те, що дає нам відчувати смак життя.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

З почуттям гумору погано, а словниковий запас...

РОЗІГРАШ

Іспаномовна радіостанція в американському місті Маямі випустила в ефір запис розмови з Фіделем Кастро, якого розлютив грубий розіграш.

Ведучому ранкової програми радіо «Ель Соль 95,7» Джо Ферреро вдалося додзвонитися до кубинського керівника в Гавану і повідомити йому, що на зв'язку в ці хвилини перебуває і президент Венесуели Уго Чавес, який начебто бажає повідомити йому щось важливе. Після чого хтось, імітуючи голос У. Чавеса, сказав, що під час нещодавньої поїздки до Аргентини, де на інавгурації нового президента був і Фідель, він, Чавес, загубив портфеля із секретними документами. Жартівник запитав, чи не погодиться кубинський лідер з тим, щоб його спецслужби допомогли в пошуках цих документів, на що Ф. Кастро відповів: «Я цілком з цим згоден». У цей момент до розмови втрутився ведучий і запитав: «А що, вбивця, ти погоджуєшся з тим, що на твоєму острові суцільне лайно? Ти уклепався, і весь Маямі слухає тебе, Фідель Кастро». У відповідь Кастро виругався на адресу співрозмовника висловами, найм'якішим із яких було слово «ублюдок». Після цього він кинув слухавку.

Американський телеканал Сі-ен-ен, розповідаючи про цю історію, на всяк випадок каже про те, що на розіграш упіймався Ф. Кастро «або хтось іще, чий голос дуже схожий на його», **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».**

Цього дня

■ 1873 р. На Львівщині народився Андрій Гаєк, співак (тенор). Працював у багатьох театрах Європи.

■ 1903 р. Фізик Марія Кюрі оголосила про відкриття радію.

■ 1903 р. Народився англійський письменник Джордж Оруелл, автор, зокрема, антиутопії "1984".

■ 1919 р. Постанова країн Антанти про дозвіл Польщі приєднати Східну Галичину до своєї держави.

■ 1951 р. Помер живописець і графік Осип Курилас.

■ 1963 р. У Москві тривав Всесвітній конгрес жінок.

Мала історія великого Наполеона

У нинішньому сезоні киянам обіцяли аж трьох Наполеонів: три театри взяли до постановки історичний анекдот І. Губача про те, як до опального Наполеона на острів Св. Єлени прибула солдатська вдова забрати борг, і що з того вийшло. Першим, ще восени, виставу «Наполеон і Жозефіна» показав театр «Браво!» (постановка В. Борисюка). Спрощений, без зайвих деталей, майже естрадний варіант п'єси, де все трималося на двох яскравих, потужних акторських особистостях (Георгій Дрозд і Любов Титаренко) забезпечили виставі успіх.

І ось тепер ту саму п'єсу під назвою «Корсиканка» випустив Лівобережний театр драми і комедії, постановка Олексія Лісовця. Тут усе інакше: старанно й любовно обставлений побут (сценографія Олега Луньова) і — не змагання залізно-непоступливих характерів, як то ми бачили в театрі «Браво!», а несподіване повернення двох дорослих людей в дитинство. Тому Олександр Гетьманський в ролі Наполеона, зберігаючи «портретну» схожість з імператором, часом явно нагадує пострілого Вінні Пуха або Карлсона. Можливо, серцевина всієї вистави — той момент, коли Бонапарт дізнається, що оця псевдо-Жозефіна (Олеся Жураковська) — його землячка з Корсики, гостя із забутого дитинства.

Автор цих рядків дивився виставу двічі підряд і щоразу не міг стримати хвилювання —настільки точно зроблена ця сцена. Власне, вся вистава тримається на цій короткій миттєвості щастя. Здалося навіть, я майже певен, що актори дбають не так про п'єсу, як про ефемерну, але точно вловлену ними радість взаємної любові, доброти і взаємопідтримки. Може, для Наполеона це теж було важливо на тім напівбезлюднім острові — але тут майже фізично відчуваєш, як це важливо самим акторам. Останнім часом у театрі, з його професійно-бездушною розважальністю, рідко доводиться таке бачити. І це передається публіці. Тому «Корсиканка» дивовижно тепла, затишна й зворушлива.

Здається, й в інших ролях тут актори почуваються щасливими: Володимир Ілленко, Микола Бабенко, Петро Миронов, Володимир Мовчан, Дмитро Лук'янов та Олег Месеча (котрий в ролі кухаря — «Кушать подано!» — в день прем'єри героїчно зустрів своє 50-ліття).

...Третього Наполеона нам обіцяла Російська драма, але, здається, це буде вже в наступному сезоні.

Христофор ГРУША.

На знімках: Олександр Гетьманський та Олеся Жураковська у виставі «Корсиканка».

Фото Алли ЛЮБИЧ.

КОНКУРСИ

Пиво є — морів не треба?

Учасники другого чемпіонату міста «Гонки на надувних матрацах» вирішили випробувати долю в боротьбі за 18 призових літрів пива місцевого виробництва на пляжі Кришталевий у центрі Севастополя. Першу таку акцію було організовано торік у вересні на День фізкультури та спорту під слоганом «Запливи за буйки, стань переможцем!».

До участі допускають усіх бажаючих, які володіють будьяким плавальним засобом — не лише матрацами, а й футлярами від контрабасів, автомобільними камерами, надувними човнами без весел. Паром, що пропливав повз учасників, цілком можна було визнати найоригінальнішим засобом пересування, але в конкурсі він не брав участі. Приз у цій номінації виборов Володимир Звєрев. Разом зі своєю дружиною він напередодні змагань зібрав 30 пластикових пляшок безпосередньо на Кришталевому: за його словами, пляшки плавали просто у воді, чим неабияк засмічували бухту.

Оскільки безпосередньо перед акцією всім дорослим учасникам належало випити кухоль пива (а дітям пропонували лимонад), деякі несвідомі громадяни використали гостинність господарів у власних цілях. Так, один товариш пиво випив, а у відповідь на запитання про матрац почав туманну розповідь по якогось приятеля, котрий ось-ось принесе необхідний плавзасіб. Чомусь ані вдаваного учасника з кухлем пива у животі, ані тим паче його міфічного колегу з матрацем організатори так більше і не побачили.

А от переможцем перегонів став курсант із Санкт-Петербурзького військово-морського інституту, кандидат у майстри спорту з багатоборства двадцятирічний Ілля Прохоренков.

Надія СВЄТЛИЦЬКА.

На знімку: вперед, за пивом!

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

РАКУРС

Як їжачки цілуються

«Уму — мінімуму!» Цей рядок можна читати задом наперед, отже, це паліндром, або рак, вірш-перевертень. Автор — Назар Гончар, вірш узято з розкішної добірки паліндромів, уміщених у 17-му числі львівсько-станіславівського журналу «Четвер», презентованого минулої середи в літературному кафе столичної книгарні «Буква».

«Уму — мінімуму!» — ніби під цим гаслом і йшла ота презентація. Ідеологи «Четверга», Влодко Єшкілєв та Юрко Іздрик з усіх сил доводили публіці, що вони дурніші, ніж є насправді, і любити їх нема за що. Повірити було б легко, якби не знав, хто вони такі. Втім, це — гра, це стиль крутої контркультури, якій «Четверг» приділяє чимало уваги. Від читання «Четверга» у традиціоналіста «рученьки терпнуть, злипаються віченьки», а вуха в'януть. Нормальне запитання: навіщо це? Можлива відповідь: це спосіб самозахисту української літератури, яка надто довго милувалася нашим роботящим-співучим народом — аж поки цей народ її не спрофанував і не спародіював в угоду масовій культурі! Тому автори «Четверга» не хочуть і бояться бути кімнатно-милими, такими, яких можна ковтнути, не подавившись. Тема 17-го «Четверга» означена як «народні перлини», і це на сміх, адже перлини зовсім не народна прикраса. На презентації виступала одна з авторок журналу — Світлана Поваляєва, схожа на юного їжака, котрий для хоробрості хильнув добру дозу пива. Слухаючи, я мимоволі згадував технологію любові їжаків — цікаво, як вони цілуються? Тому, прийшовши додому із свіжим «Четвергом», одразу прочитав там текст Поваляєвої «У мене є все, і мені за це нічого не буде». Річ виявилася вельми майстерною, справжньою. Отже, ці їжаки таки вміють цілуватися (чи то пак писати) вишукано й розумно, але, здається, не дуже вірять, що це їхнє вміння дуже комусь потрібне в нинішньому світі. Отака травма покоління. Втім, далі брехати не буду, решту я ще не прочитав, хоч там ще є кілька цікавих авторів: Тимофій Гаврилів, Юрій Винничук, Олег Кочевих та сам Єшкілєв.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ХАРАКТЕРИ

Солодкий сон, або ОК' до останнього

ОК' — так ми називаємо нашу товаришку. Її звуть Оксана К. (прізвище не називаємо з деяких етичних міркувань). На відміну від американської усмішки, з якою зазвичай і промовляється оте «окей» — наша ОК' — щира й відкрита. Вона гарна, весела й життєрадісна дівчина. Інколи, звісно, нападає на неї хандра, та це не надовго, бо рецепт від такої недуги простіший за парену ріпу. Є у Оксани одна слабкість — солодощі. Ні, сказати, що вона надає перевагу цукеркам перед салатом з капусти — цього замало. Майже дослівно спробую переповісти історію, почуту від моєї героїні.

«Купила коробку «Пташиного молока». І так мені закортіло їх скуштувати, що думала відкрити дорогою, та вирішила потерпіти хоча б до кімнати. Вдома почала їсти, навіть не знімаючи чобіт. Коли у коробці не стало двох рядочків цукерок — я побачила світ! Ну, думаю, ще дві — і все (бо одна це так — тільки себе обдурювати). Коробка спорожніла ще на дві штуки. Сила подивитися телевізор, а там такий фільм жалісливий... Лежала на канапі перед екраном і насолоджувалася солодкою радістю, доки не лишився один рядочок. Оце, вирішила, вже досить. Мама так вчила — треба ділитися, злопати все самій — негоже.

Я взагалі люблю поспати. Тільки голову до подушки — і сплю. А тут на мене напало велике безсоння. Вже й книжку почитала, світло вимкнула, помолилася за себе і за всіх рідних — не спиться. Та ще й автор такий попався, той, що книгу написав, розмірковує, бачиш, про те, що час — категорія відносна, його треба цінувати і таке інше. Не виходить він мені з голови, наче нашіптує: треба закінчити дію в часі... Не вимикаючи світла, з'їла всі цукерки, крім однієї. Серцем чую — ще одна має бути. Довго мацала по пустих дірочках коробки. Є-є-є!!! Тоді до мене прийшов сон».

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

СМАКИ

Чорний. Він же білий, він же жовтий...

«Нема горілки, п'єм чайок», — так каже моя знайома, пригощаючи гостей. Чай — один з найпопулярніших напоїв у всьому світі. Але справжній чай і рідина до бутерброда (чи навіть до такого тортика, який ви бачите на знімку), до якого ми звикли, на думку обізнаних, — дві принципово різні штуки. Чай вимагає уваги! Як заварити, в чому і якій компанії — на ці питання і дає відповідь чайна церемонія.

Під час формування культури чаювання, виникли витончені способи заварювання чаю, які пробуджують в людині високі почуття. Співзасновниця чайного клубу «Китайський колекційний чай» Інесса Анохіна каже, що чайна церемонія передусім дає можливість людині поспілкуватися з самим собою. Адже цей напій розслабляє, заспокоює і гармонізує внутрішній стан.

Напевно, не кожен знає, що чай буває, крім чорного і зеленого, ще й білий, жовтий, червоний, бірюзовий і квітковий. Для чаю важливо не тільки те, де він вирощений і як оброблений, а й навіть в який час доби зібраний. Проте колекційний чай — це напій елітний. Для його приготування беруть лише бруньки і щонайбільше перші два листки. Найцікавіший, найбагатогранніший і найскладніший для сприйняття, за словами Інесси Анохіної, — бірюзовий чай. Він подається у двох чашках: одна — для сприйняття аромату, друга — смаку. Ця пара символізує чоловіче й жіноче начало. Спробуйте!

Ольга СРІБНА.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311113. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»